

ارزیابی محیط کسب و کار به روش واحد اطلاعات اکونومیست (EIU)
به همراه چشم‌انداز محیط کسب و کار ایران از نگاه این مؤسسه

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	آشنایی با واحد اطلاعات اکونومیست
۳	روش‌شناسی رتبه‌بندی محیط کسب‌وکار
۸	پرسشنامه ارزیابی محیط کسب‌وکار
۳۴	گزارش پیش‌بینی کشوری ایران
۳۵	محیط کسب‌وکار ایران در یک نگاه
۴۳	پیوست - جداول آماری موجود در گزارش پیش‌بینی کشوری
۵۶	منابع و مأخذ

ارزیابی محیط کسب و کار به روش واحد اطلاعات اکونومیست (EIU) به همراه چشم‌انداز محیط کسب و کار ایران از نگاه این مؤسسه

چکیده

بررسی و تحلیل شرایط اقتصادی کشورها و پیش‌بینی آینده، همواره نزد فعالان اقتصادی و تصمیم‌گیران سرمایه‌گذاری، از اهمیت بسزایی برخوردار بوده و نهادهای مختلفی در سطح جهان به این امر مبادرت می‌ورزند. یکی از این نهادها واحد اطلاعات اکونومیست است که از سال ۱۹۴۶ تاکنون در این زمینه فعال بوده و در سال‌های اخیر نیز شاخصی از محیط کسب و کار کشورهای مختلف (از جمله ایران) ارائه کرده و بر مبنای آن، رتبه سالیانه آنها را محاسبه و اعلام می‌کند. این شاخص ترکیبی از نماگرهای کمی و کیفی وضعیت اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کشورها است و از منابع مختلفی مانند پایگاه‌های آماری رسمی در سطح جهان، پیمایش و جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه، بهره می‌برد. بررسی روش واحد اطلاعات اکونومیست در ارزیابی محیط کسب و کار و گزارش‌های آن به درک صحیح رتبه‌های ارائه شده کمک کرده و می‌تواند راه‌گشای ارزیابی واقعی محیط کسب و کار کشور باشد.

مقدمه

محیط کسب و کار در یک تعریف کلی مجموعه عواملی است که بر عملکرد بنگاه تأثیر می‌گذارد، اما مدیریت بنگاه نمی‌تواند آن را به سهولت تغییر دهد. تا زمانی که محیط کسب و کار مساعد نباشد، بهبود عملکرد بنگاه‌ها و به‌طور کلی، رشد بخش خصوصی امکانپذیر نیست. یک بنگاه برای کسب و حفظ مزیت رقابتی، همواره باید نسبت به تغییرات محیط کسب و کار هوشیار بوده و آن را رصد نماید تا بتواند استراتژی‌های خود را به‌درستی تغییر داده و در صورت لزوم برنامه‌ریزی مجدد نماید. در حال حاضر، نهادهای مختلفی در سطح جهان به بررسی محیط کسب و کار کشورها پرداخته و نتایج به‌دست آمده را در قالب گزارش‌های ماهیانه، فصلی و یا سالیانه در اختیار فعالان و سیاستگذاران اقتصادی قرار می‌دهند.

یکی از باسابقه‌ترین نهادها، در این زمینه، واحد اطلاعات اکونومیست^۱ است که با نام اختصاری EIU شناخته می‌شود. این گزارش با هدف معرفی واحد اطلاعات اکونومیست و روش‌شناسی آن در ارزیابی محیط کسب‌وکار کشورها و رتبه‌بندی آنها در دستور کار قرار گرفته و بر مبنای اطلاعات موجود در پایگاه اینترنتی EIU و گزارش‌های آن، تهیه شده است. در ادامه، ابتدا به معرفی واحد اطلاعات اکونومیست پرداخته و مروری بر روش‌شناسی رتبه‌بندی محیط کسب‌وکار در گزارش‌های EIU و پرسشنامه مورد استفاده در ارزیابی‌ها، صورت می‌گیرد. سپس خلاصه‌ای از گزارش پیش‌بینی کشوری ۲۰۱۱-۲۰۱۵ که برای ایران تهیه شده به همراه جداول مربوطه آورده می‌شود.

آشنایی با واحد اطلاعات اکونومیست^۲

EIU یکی از بزرگ‌ترین و باتجربه‌ترین تیم‌های تحلیلگر در جهان را دارد که بیش از ۱۰۰ کارشناس و اقتصاددان به‌طور تمام‌وقت و در شهرهای مختلف جهان با این مؤسسه همکاری دارند. این کارشناسان به‌طور کامل اقتصاد، سیاست، انواع ریسک و صنایع را می‌شناسند. کارشناسان این مؤسسه اغلب مناطقی را پوشش می‌دهند که در آن کار و زندگی می‌کنند. این افراد معمولاً زبان محلی را به‌طور روان و سلیس صحبت می‌کنند و بیش از سه‌چهارم آنها از مدارج عالی برخوردار هستند. به‌منظور به‌روز بودن، کارشناسان مؤسسه معمولاً تنها بر دو یا سه کشور متمرکز شده و اوضاع آنها را رصد می‌کنند. لازم به ذکر است که کارشناسان EIU به‌وسیله شبکه عظیمی از منابع اطلاعاتی در هریک از کشورهای جهان حمایت شده و مورد مساعدت قرار می‌گیرند.

EIU به رهبران کسب‌وکار در سراسر جهان کمک می‌نماید تا فرصت‌ها را بشناسند و به آنها در افزایش اعتماد به نفس در مواقع اتخاذ تصمیمات استراتژیک کمک می‌کند. چراکه موفقیت در مورد فعالیت‌کنندگان بین‌المللی به معنای فهم چگونگی تفاوت امروز با فرداست.

مؤسسه EIU از سال ۱۹۶۶ تاکنون با ارائه پیش‌بینی‌ها و خدمات مشورتی، به کارآفرینان، تأمین‌کنندگان منابع مالی و دولت‌ها کمک‌های شایانی کرده و منافع زیادی را نصیب آنها نموده است.

تحلیلگران مؤسسه همواره مصمم به جستجوی واقعیت‌ها هستند تا با ارائه اطلاعات صحیح به مشتریان خود کمک کنند. EIU در همه کشورهای جهان حضور داشته و بازارهای توسعه‌یافته و

1. Economist Intelligence Unit

۲. این بخش با ترجمه بخش‌های Who we are, How we work از پایگاه اینترنتی واحد اطلاعات اکونومیست به نشانی <http://www.eiu.com> تهیه شده است.

در حال ظهور را رصد می‌کند. این مؤسسه با توجه به جزئیات و تفاوت‌های محلی در کشورهای مختلف، تحلیل‌هایی را ارائه می‌کند که کم‌نظیر است. البته لازم به ذکر است که این تنها عامل متمایزکننده این مؤسسه از دیگران نیست، بلکه دانش گسترده و وسیع این گروه که از دهه‌ها تحقیق و تجربه تحلیل به‌دست آمده است، گزارش‌های آن را برای مخاطبان قابل اعتماد کرده است. این واحد و گروه به‌عنوان گروهی مستقل با گروه اکونومیست فعالیت می‌کند و هرچند با آنها مشارکت و همکاری دارد اما از نظر فکری و تحلیلی کاملاً مستقل از آنها عمل می‌کند.

همان‌طور که ذکر شد بیش از ۶۰ سال است که این گروه اطلاعات کسب‌وکار را برای مشتریان خود فراهم آورده که این امر تصمیم‌سازان را به بینش و چشم‌اندازی صحیح و قابل اعتماد مجهز می‌کند. از مهمترین ویژگی‌های تحلیل‌های این واحد می‌توان به یکپارچگی کامل گزارش، دقت زیاد و ارتباطات جامع و دقیق اشاره کرد. در واقع این اصولی است که توسط تک‌تک اعضای گروه رعایت می‌شود و نتیجه آن، تولید آمار و اطلاعات دقیق‌تر درباره بازارهای جهانی از طریق تحلیل‌های شفاف و منطقی است.

EIU به‌دنبال به چالش کشیدن وضع موجود مشتریان با استفاده از بهترین اطلاعات و آمار می‌باشد که این امر نیازمند حرکتی فراتر از استانداردهای موجود است. تحلیلگران و همکاران این واحد به‌دنبال کسب اطلاعات و آمار منتشر نشده هستند نه آمار و اطلاعاتی که به‌طور معمول توسط دولت‌ها و بخش عمومی ارائه می‌شود. تحلیل‌های این مؤسسه از روش‌شناسی خاصی برای پیش‌بینی‌های خود استفاده می‌کند که موجب دستیابی به محصولات قابل اعتماد می‌شود.

روش‌شناسی رتبه‌بندی محیط کسب‌وکار^۱

نمای کلی مدل

مدل رتبه‌بندی کسب‌وکار، کیفیت و جذابیت محیط کسب‌وکار را در ۸۲ کشور جهان (در گذشته ۶۰ کشور) با استفاده از یک چارچوب تحلیلی استاندارد اندازه‌گیری و پیش‌بینی می‌کند. این مدل به‌گونه‌ای طراحی شده است تا معیارهای اصلی مورد نیاز در ترسیم راهبردهای کسب‌وکار جهانی شرکت‌ها را به آنها منعکس کند. این مدل نه تنها بر مبنای شرایط گذشته، بلکه بر اساس انتظارات نسبت به شرایط حاکم در پنج سال آینده طراحی شده است. این امر به واحد اطلاعات اکونومیست این امکان را می‌دهد که نظم، توجه به جزئیات و عمق موجود در پیش‌بینی‌های خود را مورد استفاده قرار داده و بر مبنای آن، مجموعه‌ای منحصر به فرد از رتبه‌بندی‌های محیط کسب‌وکار با نگاهی به

۱. این بخش ترجمه‌ای است از: Business environment rankings methodology, The Economist Intelligence Unit, 2006.

آینده را در سطوح منطقه‌ای و جهانی پدید آورد.

مدل رتبه‌بندی کسب‌وکار، ۱۰ معیار یا گروه مجزا را مورد بررسی قرار می‌دهد که شامل محیط سیاسی، محیط اقتصاد کلان، فرصت‌های بازار، سیاست‌های نزدیک به آزادی اقتصادی و شرایط رقابتی، سیاست‌های مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی، تجارت برون‌مرزی و کنترل بازار ارز، مالیات‌ها، تأمین مالی، بازار کار و در نهایت زیربناها و زیرساخت‌ها می‌شود. هر گروه خود شامل تعدادی نماگر است که برای پنج سال گذشته و پنج سال آینده توسط واحد اطلاعات اکونومیست ارزیابی می‌شود. تعداد نماگرها در هر گروه بین ۵ (تجارت برون‌مرزی و سیستم ارزی) تا ۱۶ (زیرساخت‌ها و زیربناها) متغیر است و تعداد کل آنها ۹۱ نماگر است.

تقریباً نیمی از نماگرها مبتنی بر داده‌های کمی (همچون نرخ رشد تولید ناخالص داخلی) هستند که اغلب از منابع آماری ملی و بین‌المللی برای یک دوره گذشته (۲۰۰۱-۲۰۰۵) فراهم شده است. امتیازات و نمرات داده شده در دوره پیش‌بینی (۲۰۰۶-۲۰۱۰) نیز براساس پیش‌بینی‌های واحد اطلاعات اکونومیست می‌باشد. بقیه نماگرها که ماهیتاً کیفی هستند (مثل کیفیت نظام قانونی و نظارتی تأمین مالی) از طیف وسیعی از منابع آماری و پیمایش‌های کسب‌وکار حاصل می‌شوند که توسط واحد اطلاعات اکونومیست بارها طی سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۰۵ مورد تعدیل و بازنگری قرار گرفته است. همچنین کلیه پیش‌بینی‌ها برای نماگرهای کیفی که سال‌های ۲۰۰۶-۲۰۱۰ را پوشش می‌دهد بر مبنای ارزیابی‌های واحد اطلاعات اکونومیست است.

محاسبه رتبه‌بندی‌ها

رتبه‌بندی دارای مراحل متعددی است. ابتدا هریک از ۹۱ نماگر از ۱ (بسیار بد برای کسب‌وکار) تا ۵ (بسیار خوب برای کسب‌وکار) نمره‌دهی می‌شوند. سپس نمرات کلی هر گروه براساس میانگین ساده یا وزنی از نمرات نماگرهای موجود در گروه محاسبه می‌شوند. بعد، این میانگین‌ها با یک تبدیل خطی تعدیل می‌شوند تا مقادیر شاخص را با مقیاس ۱ تا ۱۰ تولید کنند. در نهایت یک میانگین حسابی از مقادیر شاخص تولید شده برای ۱۰ گروه محاسبه می‌شود تا نمره کلی محیط کسب‌وکار برای هر کشور در مقیاس ۱ تا ۱۰ به‌دست آید.

استفاده از اوزان مساوی برای گروه‌ها به‌منظور محاسبه نمره کلی بیان‌کننده عدم قطعیت نظری در خصوص اهمیت نسبی عوامل سرمایه‌گذاری است. نظرسنجی از سرمایه‌گذاران مستقیم خارجی در بسیاری از موارد نتایج متفاوتی را درباره اهمیت نسبی عوامل گوناگون به‌دست می‌دهد. در هر حال، اگر وزن نمره هر گروه به‌صورت مجزا و بر مبنای ضریب همبستگی جریان‌های

ورودی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی اخیر محاسبه شود، نتایج کلی کار تفاوت معناداری با نتایج حاصل از وزن‌های مساوی نخواهد داشت.

برای اغلب نماگرهای کمی، داده‌ها به صورت صعودی یا نزولی مرتب شده و به ۵ دسته مساوی (پنجک) تقسیم شده‌اند. کشوری که در یک‌پنجم اولیه (پنجک اول) قرار می‌گیرد دارای نمره ۵ می‌شود، کشورهای که در پنجک دوم قرار می‌گیرند دارای نمره ۴ می‌شوند و الی آخر نقطه تفکیک دسته‌ها از یکدیگر برپایه میانگین مقادیر خام نماگر متعلق به کشورهای صدر و ذیل در دسته‌های مجاور تعیین می‌شود. در مرحله بعد، از سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۰۵ برای به دست آوردن نمرات سال‌های ۲۰۰۶-۲۰۱۰ استفاده می‌شود. این امر علاوه بر مقایسه بین‌کشوری، امکان مقایسه بین‌دوره‌ای نمرات نماگر و گروه را نیز فراهم می‌کند.

مسائل مربوط به اندازه‌گیری و طبقه‌بندی

شاخص‌ها و رتبه‌بندی‌ها تلاش می‌کنند میانگین کیفیت محیط کسب‌وکار را در طول کل دوره گذشته یا پیش‌بینی، اندازه‌گیری کنند (نه صرفاً در ابتدا یا انتهای دوره). بنابراین در دوره پیش‌بینی، ما یک رتبه میانگین به مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار در طول دوره (۲۰۰۶-۲۰۱۰) اختصاص می‌دهیم (نه مثلاً تنها در سال ۲۰۱۰). نمرات مبتنی بر داده‌های کمی، معمولاً براساس متوسط عددی نماگر در طول دوره، محاسبه می‌شود. در برخی موارد مقدار ثبت شده در میانه دوره (یعنی ۲۰۰۳ یا ۲۰۰۸) به عنوان مقدار تقریبی «متوسط» نشان داده می‌شود. تنها در مواردی نادر، متغیر مربوطه به شکل مناسبی توسط مقدار ابتدای دوره اندازه‌گیری شده است (مانند مهارت‌های آموزشی). یکی از نماگرها هم (مواهب و منابع طبیعی) در دوره‌های گذشته و پیش‌بینی، همواره نمره‌ای ثابت دارد.

منابع

منابع اصلی مورد استفاده برای نمرات دوره گذشته عبارتند از: فکت‌بوک جهان از سازمان سیا، خدمات ریسک کشوری از واحد اطلاعات اکونومیست، تأمین مالی کشوری (از همان)، تجارت کشوری (از همان)، سالنامه دانشنامه بریتانیکا، پیمایش سالیانه حقوق سیاسی و آزادی‌های مدنی از خانه آزادی، شاخص آزادی اقتصادی از بنیاد هریتیج، گزارش سالیانه محدودیت‌های تبادل ارز از صندوق بین‌المللی پول، سالنامه رقابت‌پذیری جهان از مؤسسه بین‌المللی توسعه مدیریت، سالنامه آمار نیروی کار بین‌المللی از سازمان بین‌المللی کار، گزارش توسعه انسانی از برنامه توسعه ملل متحد، بولتن ماهیانه آمار از سازمان ملل، سالنامه آمار انرژی از سازمان ملل، برنامه‌های امنیت

اجتماعی در جهان از اداره امنیت اجتماعی، گزارش توسعه جهان و شاخص‌های توسعه جهان و انجام کسب‌وکار از بانک جهانی و گزارش رقابت‌پذیری جهانی از مجمع جهانی اقتصاد.^۱

وزنها

نمره نهایی محیط کسب‌وکار در واقع میانگین غیروزنی نمرات ۱۰ گروه است. استفاده از روشی دیگر و وزن‌دهی بر مبنای ضرایب همبستگی جریان‌ات ورودی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در دوره ۲۰۰۰-۲۰۰۴ با نمرات هر گروه، نتایج چندان متفاوتی تولید نکرده است. استفاده از میانگین نتایج پیمایش کسب‌وکار (که تمایل زیادی به تغییر دارد) نیز رتبه‌بندی‌هایی شبیه به روش وزن‌دهی یکسان به دست می‌دهد. به‌کارگیری وزن‌های یکسان تا حدودی بیانگر چشم‌پوشی از اهمیت نسبی عوامل مختلف تعیین‌کننده تصمیمات کسب‌وکار است. شواهد تجربی در خصوص اهمیت سیاست‌های مکمل نیز موافق این چشم‌پوشی‌اند. این شواهد نشان می‌دهند عملکرد اقتصادی وابسته به سیاست‌های مناسبی است که کارکردی فراگیر داشته باشند، به‌عبارت دیگر سیاست‌های خیلی خوب در یک بخش نمی‌تواند جبران‌کننده ضایعات ناشی از سیاست‌های ضعیف و بد در بخش‌های دیگر باشد. توصیفی که روش وزن‌های مساوی ارائه می‌کند (نسبت به روش وزن‌دهی که برای برخی گروه‌ها اهمیتی بالاتر از متوسط قائل است) احتمالاً به نکته اخیرالذکر نزدیک‌تر است. در چهار گروه از گروه‌های ده‌گانه، نمره گروه با استفاده از میانگین وزنی نماگرهای آن گروه به دست می‌آید.^۲ وزن‌های اعمال شده در نماگرهای هر یک از این چهار گروه، بر مبنای ضرایب همبستگی بین نماگرها و متوسط جریان‌های ورودی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در دوره‌های ۲۰۰۰-۲۰۰۴ و نیز بر مبنای نتایج پیمایش کسب‌وکار، تعیین شده‌اند. نمرات شش گروه باقی‌مانده نیز میانگینی با وزن‌های مساوی از نماگرهای هر گروه است.

1. CIA, World Factbook; Economist Intelligence Unit, Country Risk Service; Economist Intelligence Unit, Country finance; Economist Intelligence Unit, Country Commerce; Encyclopaedia Britannica, Annual Yearbook; Freedom House, Annual Survey of Political Rights and Civil Liberties; Heritage Foundation, Index of Economic Freedom; IMF, Annual Report on Foreign Exchange Restrictions; International Institute for Management Development, World Competitiveness Yearbook; International Labour Organisation, International Labour Statistics Yearbook; UN Development Programme, Human Development Report; UN, Monthly Bulletin of Statistics; UN, Energy Statistics Yearbook; Social Security Administration, Social Security Programs Throughout the World; World Bank, World Development Report, World Development Indicators and Doing Business; World Economic Forum, Global Competitiveness Report.

۲. شاید یادآوری این نکته ضروری باشد که نمره کلی محیط کسب‌وکار یک کشور میانگین غیروزنی نمرات ۱۰ گروه تحت بررسی است ولی نمره کلی یک گروه، در برخی موارد (۴ گروه) میانگین وزنی نماگرهای گروه و در برخی موارد (۶ گروه) میانگین غیروزنی نماگرهای گروه است.

جدول ۱. وزن‌های اعمال شده در برخی از نماگرها

وزن	نماگر	گروه
۰/۱۶	تولید ناخالص داخلی براساس PPP	فرصت‌های بازار
۰/۱۰	تولید ناخالص داخلی سرانه براساس PPP	
۰/۱۶	رشد تولید ناخالص داخلی	
۰/۱۴	سهم از تجارت جهانی	
۰/۰۸	رشد صادرات	
۰/۰۸	رشد واردات	
۰/۱۴	منابع طبیعی	
۰/۰۶	کارایی سرمایه‌گذاری	
۰/۰۴	همگرایی منطقه‌ای	
۰/۰۴	مجاورت	
۰/۱۰	مناقشات صنعتی	بازار کار
۰/۱۴	هزینه‌های هر واحد نیروی کار	
۰/۱۲	تحصیلات/ مهارت‌ها	
۰/۰۸	مهارت‌های فنی	
۰/۰۵	مدیران محلی	
۰/۰۸	سلامتی نیروی کار	
۰/۰۵	مهارت‌های زبانی	
۰/۰۸	انعطاف‌پذیری نیروی کار	
۰/۱۰	قوانین کار	
۰/۱۰	مقررات دستمزد	
۰/۰۵	استخدام خارجی‌ها	نظام مالیاتی
۰/۰۵	هزینه زندگی	
۰/۲۰	مالیات بر شرکت‌ها	
۰/۰۸	مالیات درآمد نهایی	
۰/۰۸	مالیات بر ارزش‌افزوده	
۰/۱۲	پرداخت‌های تأمین اجتماعی	
۰/۱۲	مشوق‌های سرمایه‌گذاری	
۰/۲۰	عدالت سیستم مالیاتی	
۰/۲۰	پیچیدگی مالیاتی	

پرسشنامه ارزیابی محیط کسب‌وکار

این پرسشنامه از نماگرهای کمی و کیفی تشکیل شده است. نماگرهای صرفاً کمی به وسیله یک ستاره (*) مشخص شده‌اند. نماگرهایی نیز که با دو ستاره (***) مشخص شده‌اند تقریباً براساس آمار عددی هستند. مبنای تمام نماگرهای دیگر ارزیابی کیفی است. [اعداد مندرج در کنار هریک از گزینه‌های پاسخ، نمره متناظر با آن گزینه را نشان می‌دهد که از ۵ (بسیار خوب برای کسب‌وکار) تا ۱ (بسیار بد برای کسب‌وکار) تعریف شده است].

I. محیط سیاسی

IA. ثبات سیاسی

۱. خطر وقوع مخاصمات مسلحانه (شهری یا خارجی) در طول دوره پیش‌بینی چقدر است؟

⑤ بسیار کم

④ کم

③ متوسط

② بالا

① بسیار بالا

۲. خطر بروز ناآرامی اجتماعی قابل توجه در طول دوره پیش‌بینی چقدر است؟

⑤ بسیار کم

④ کم

③ متوسط

② بالا

① بسیار بالا

مورد ملاحظه قرار گیرد: تظاهرات در مقیاس بزرگ و برخوردهای بین قومی، نژادی یا مذهبی، سطوح و جهت تغییر نابرابری درآمدی و بیکاری، مخالفت با صندوق بین‌المللی پول، اعتراضات کارگری قابل توجه.

۳. سازوکار قانون اساسی برای انتقال منظم قدرت از یک دولت به دولت بعدی، چقدر شفاف،

پذیرفته شده و باثبات است؟

⑤ بسیار روشن، باثبات و پذیرفته شده

④ روشن، باثبات و پذیرفته شده

- ③ یکی از سه معیار وجود ندارد
- ② دو تا از سه معیار وجود ندارد
- ① روشن نیست، باثبات نیست، پذیرفته نیست
- برای تشخیص بین ۴ و ۵، اگر سازوکار از قبل از سال ۱۹۷۰ برقرار شده باشد، نمره ۵ و در غیر این صورت، نمره ۴ خواهد بود.

۴. ارزیابی تأثیر روابط بین دولت و مخالفان بر کسب‌وکار

- ⑤ روابط، هموار و درحال حاضر برای کسب‌وکار کم‌خطر است
- ④ روابط می‌تواند نگران‌کننده و با خطراتی متوسط برای قابلیت پیش‌بینی سیاست‌ها، همراه باشد
- ③ روابطی نگران‌کننده و مخاطراتی برای ثبات سیاسی و قابلیت پیش‌بینی سیاست‌ها وجود دارد
- ② روابط ضعیف است و خطرات عمده‌ای را برای کسب‌وکار در پی دارد
- ① مناقشات بین دولت و مخالفان، بر خطرات شکاف سیاسی عمیق تأکید می‌کند
- مورد ملاحظه قرار گیرد: تأثیر روابط میان دولت و مخالفان در قابلیت پیش‌بینی محیط سیاسی و کسب‌وکار، خطر شکاف‌های سیاسی عمیق، میزان ابتلای نیروهای حاکمیتی و مخالفان به شعارهای عوام‌گرایانه.

در کشوری که استبدادی است و مخالفانی بالقوه یا سرکوب شده دارد، نمره (از ۵ برای خطر بسیار کم تا ۱ برای خطر بسیار زیاد)، بر مبنای میزان خطر ناآرامی و به هم ریختن محیط کسب‌وکار و سیاست به دلیل سرکوب مخالفان توسط دولت، تعیین می‌شود.

۵. تهدید به خشونت با انگیزه‌های سیاسی (تروریسم) برای هدایت دولت و کسب‌وکار را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ⑤ هیچ
- ④ کم
- ③ متوسط
- ② بالا
- ① بسیار بالا

۶. تهدید ناشی از اختلافات و تنش‌های بین‌المللی بر ضد اقتصاد و یا حکومت را در طول دوره پیش‌بینی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ⑤ هیچ
- ④ کم

③ متوسط

② بالا

① بسیار بالا

IB. اثربخشی سیاسی

۷. آیا دولت فعلی یا آینده ممکن است سیاست‌های باز، لیبرال و سودمند برای کسب‌وکار

شهروندان خود و اتباع خارجی را اجرا کند؟

⑤ قویاً بله

④ بله

③ به‌طور ناهمگون

② خیر

① قویاً خیر

۸. اثربخشی نظام سیاسی در تدوین و اجرای سیاست را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

⑤ بسیار بالا

④ بالا

③ متوسط

② کم

① بسیار کم

مورد ملاحظه قرار گیرد: تنش بین قوه مقننه و قوه مجریه؛ بی‌ثباتی در تشکیل دولت؛ انسجام قوه مقننه.

۹. کیفیت بوروکراسی و توانایی آن برای اجرای سیاست‌های دولت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

⑤ بسیار بالا

④ بالا

③ متوسط

② کم

① بسیار کم

در نظر بگیرید: حجم تشریفات و ترتیبات اداری و فرآیندها و رویه‌های ادارات دولتی که کسب‌وکار

با آن مواجه است.

۱۰. درجه شفافیت و عادلانه بودن نظام سیاسی (از جمله قوه قضائیه) را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

⑤ بسیار بالا

④ بالا

③ متوسط

② کم

① بسیار کم

در نظر بگیرید: آزادی مطبوعات، شکاف نظام حکومتی و حزب حاکم، انسجام و هماهنگی در استفاده از قانون.

۱۱. کارایی نظام حقوقی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

⑤ بسیار بالا

④ بالا

③ متوسط

② کم

① بسیار کم

مورد ملاحظه قرار گیرد: مدت زمان لازم برای حل و فصل دعاوی و اجرای مفاد قراردادها از طریق دادگاه، داده‌های دوره‌های گذشته از گزارش انجام کسب و کار بانک جهانی اخذ و با پیمایش کسب و کار و ارزیابی‌های EIU تکمیل می‌شوند.

۱۲. گسترش فساد در میان مقامات دولتی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

⑤ بسیار کم

④ کم

③ متوسط

② بالا

① بسیار بالا

در نظر بگیرید: مدت زمانی که قدرت در دست دولت بوده است؛ تعداد مقاماتی که منصوب شده‌اند نه انتخاب؛ کثرت گزارش‌ها و یا شایعات درباره رشوه‌خواری (تلقی و احساس نسبت به میزان درگیری مقامات دولتی در شیوه‌های فاسدآمیز مانند سوءاستفاده از مناصب حکومتی در جهت منافع خصوصی، پذیرش رشوه، مستثنا کردن اطرافیان و حمایت جانبدارانه برای کسب منافع خصوصی).

۱۳. آیا جرم، یک مشکل برای دولت و کسب‌وکار است؟

⑤ قویاً خیر

④ خیر

③ تا حدودی مشکل قلمداد می‌شود

② بله

① قویاً بله

تأثیر جرائم سازمان یافته و جنایات خشونت‌آمیز بر روی کسب‌وکار را در نظر بگیرید. راهنما (جرائم خشونت‌آمیز در هر ۱۰۰۰۰۰۰ سکنه). نمره ۵ برای موارد کمتر از ۲۷، نمره ۴ در صورتی که بین ۲۷ تا ۵۸، نمره ۳ اگر ۵۹ تا ۸۹، نمره ۲ برای موارد ۹۰ تا ۱۷۹ و نمره ۱ برای بیشتر از ۱۸۰. نمرات دوره‌های گذشته براساس بروز جرائم خشونت‌بار بوده و بر مبنای برداشت اهالی کسب‌وکار در مورد امنیت اموال و افراد و ارزیابی واحد اطلاعات اکونومیست، تعدیل شده است.

II. محیط اقتصاد کلان

* ۱. متوسط تورم سالیانه

⑤ کمتر از ۳ درصد

④ بین ۳ درصد و ۱۰ درصد

③ بین ۱۰/۱ درصد و ۲۰ درصد

② بین ۲۰/۱ و ۴۰ درصد

① بیش از ۴۰ درصد

* ۲. میانگین نسبت تراز بودجه به تولید ناخالص داخلی

⑤ مازاد یا کسری بودجه کمتر از ۰/۵ درصد از تولید ناخالص داخلی

④ کسری بین ۰/۵ درصد و ۳ درصد از تولید ناخالص داخلی

③ کسری بین ۳/۱ درصد و ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی

② کسری بین ۵/۱ درصد و ۷ درصد از تولید ناخالص داخلی

① بیش از ۷ درصد از تولید ناخالص داخلی

* ۳. میانگین نسبت بدهی‌های دولت به GDP

⑤ کمتر از ۴۰ درصد از تولید ناخالص داخلی

④ بین ۴۰ درصد و ۶۰ درصد از تولید ناخالص داخلی

- ③ کسری بین ۶۰/۱ درصد و ۸۰ درصد از تولید ناخالص داخلی
- ② کسری بین ۸۰/۱ درصد و ۱۰۰ درصد از تولید ناخالص داخلی
- ① بیش از ۱۰۰ درصد از تولید ناخالص داخلی

* ۴. بی‌ثباتی نرخ ارز، نرخ‌های SDR، نوسانات اندازه‌گیری شده توسط ضریب تغییرات

سالنامه NCU

- ⑤ کمتر از ۰/۰۵ درصد
- ④ بین ۰/۰۵ درصد و ۰/۰۹ درصد
- ③ بین ۰/۰۹۱ درصد و ۰/۱۲ درصد
- ② بین ۰/۱۲۱ درصد و ۰/۳ درصد
- ① بیش از ۰/۳ درصد

* ۵. ثبات برون‌مرزی، اندازه‌گیری شده توسط نسبت تراز حساب جاری به تولید ناخالص داخلی

- ⑤ مازاد یا کسری کمتر از ۱ درصد از تولید ناخالص داخلی
- ④ کسری بین ۱ درصد و ۲/۵ درصد از تولید ناخالص داخلی
- ③ کسری بین ۲/۶ درصد و ۴ درصد از تولید ناخالص داخلی
- ② کسری بین ۴/۱ درصد و ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی
- ① کسری بیشتر از ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی

* ۶. کیفیت سیاستگذاری اقتصاد کلان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ⑤ پیشینه موفق و قابل تحسین از سیاستگذاری موفق و بدون تناقض
- ④ سیاست‌های اقتصاد کلان خوب و مستحکم هستند، اما می‌تواند از برخی از اصلاحات بهره‌مند

شود

- ③ ترکیبی از سیاست مالی- پولی نه چندان بهینه؛ افزایش آسیب‌پذیری از شوک‌های خارجی
- ② سیاست‌های اقتصاد کلان مغایر با ثبات پایدار هستند
- ① نواقص بسیار جدی در سیاستگذاری

کیفیت مدیریت سیاست پولی و مالی را در نظر بگیرید. آیا عاقلانه و معتبر است؟ آیا ترکیب مناسب است؟ آیا سیاست‌های پولی باید بیش از اندازه سختگیرانه باشد تا سستی و بی‌قیدی سیاست مالی را جبران کند؟

۷. وسعت و عمق پشتوانه نهادی برای ثبات اقتصاد کلان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ⑤ نهادهایی با سابقه طولانی و قوی، بانک مرکزی مستقل
 - ④ پشتوانه نهادی محکم، بانک مرکزی به‌طور رسمی مستقل است، اما تحت فشار سیاسی
 - ③ پشتوانه نهادی متوسط، بانک مرکزی تحت فشار قوی سیاسی
 - ② پشتوانه نهادی ضعیف، بانک مرکزی مستقل نیست
 - ① پشتوانه نهادی بسیار ضعیف، دولت دیکته‌کننده سیاست پولی
- درجه استقلال بانک مرکزی را در نظر بگیرید. فشارهای غیررسمی به مقامات پولی برای اولویت دادن به رشد کوتاه‌مدت نسبت به ثبات، چقدر جدی است. سابقه اجرای موفقیت‌آمیز و پایبندی به برنامه‌های صندوق بین‌المللی پول را در نظر بگیرید. اگر عضو یک اتحادیه پولی است، سؤال اشاره به اقتدار پولی مشترک دارد.

۸. خطر کاهش شدید در قیمت دارایی‌ها (ملک، سهام و اوراق قرضه) را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

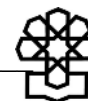
- ⑤ بسیار بالا
- ④ بالا
- ③ متوسط
- ② کم
- ① بسیار کم

III. فرصت‌های بازار

* ۱. GDP براساس شاخص برابری قدرت خرید، براساس قیمت‌های ثابت ۲۰۰۰، به‌طور

متوسط در طول دوره

- ⑤ اگر بیش از ۹۰۰ میلیارد دلار آمریکا باشد
- ④ اگر بین ۲۸۱ و ۹۰۰ میلیارد دلار آمریکا باشد
- ③ اگر بین ۱۴۶ و ۲۸۰ میلیارد دلار آمریکا باشد
- ② اگر بین ۴۰ و ۱۴۵ میلیارد دلار آمریکا باشد
- ① اگر کمتر از ۴۰ میلیارد دلار آمریکا باشد

* ۲. GDP سرانه براساس شاخص برابری قدرت خرید، براساس قیمت‌های ثابت ۲۰۰۰، به‌طور

متوسط در طول دوره

- ⑤ اگر بیش از ۲۶,۵۰۰ دلار آمریکا باشد
- ④ اگر بین ۱۷,۰۱۰ و ۲۶,۵۰۰ دلار آمریکا باشد
- ③ اگر بین ۹,۰۱۰ و ۱۷,۰۰۰ دلار آمریکا باشد
- ② اگر بین ۴,۰۰۰ و ۹,۰۰۰ دلار آمریکا باشد
- ① اگر کمتر از ۴,۰۰۰ دلار آمریکا باشد

* ۳. میانگین سالیانه رشد تولید ناخالص داخلی

- ⑤ اگر بیش از ۶ درصد
- ④ اگر بین ۴/۱ درصد و ۶ درصد
- ③ اگر بین ۲/۱ درصد و ۴ درصد
- ② اگر بین ۱/۱ درصد و ۲ درصد
- ① اگر کمتر از ۱ درصد

* ۴. سهم از تجارت جهانی کالا

- ⑤ اگر بیش از ۲ درصد
- ④ اگر بین ۰/۸۱ درصد و ۲ درصد
- ③ اگر بین ۰/۴۱ درصد و ۰/۸ درصد
- ② اگر بین ۰/۲ درصد و ۰/۴ درصد
- ① اگر کمتر از ۰/۲ درصد

* ۵. متوسط سالیانه نرخ رشد صادرات کالاها و خدمات غیر حق‌العملکاری

- ⑤ اگر بیش از ۱۱ درصد
- ④ اگر بین ۹/۱ درصد و ۱۱ درصد
- ③ اگر بین ۵/۱ درصد و ۹ درصد
- ② اگر بین ۲ درصد و ۵ درصد
- ① اگر کمتر از ۲ درصد

* ۶. متوسط سالیانه نرخ رشد واردات کالاها و خدمات غیرحقوق‌العملکاری

⑤ اگر بیش از ۱۱ درصد

④ اگر بین ۹/۱ درصد و ۱۱ درصد

③ اگر بین ۵/۱ درصد و ۹ درصد

② اگر بین ۲ درصد و ۵ درصد

① اگر کمتر از ۲ درصد

* ۷. وجود منابع طبیعی (براساس برآورد بانک جهانی از ارزش پولی (میلیارد دلار آمریکا، به

قیمت سال ۱۹۹۰) منابع طبیعی کشورها)

⑤ بسیار غنی: اگر بیش از ۱ تریلیون دلار آمریکا باشد

④ غنی: اگر بین ۵۰۱ میلیارد دلار آمریکا و ۱ تریلیون دلار آمریکا باشد

③ متوسط: اگر بین ۱۵۱ میلیارد دلار آمریکا و ۵۰۰ میلیارد دلار آمریکا باشد

② ضعیف: اگر بین ۵۰ میلیارد دلار آمریکا و ۱۵۰ میلیارد دلار آمریکا باشد

① بسیار ضعیف: اگر کمتر از ۵۰ میلیارد دلار آمریکا باشد

۸. سودآوری (متغیر مجازی معکوس نسبت سرمایه افزایشی خروجی ICOR؛ برابر رشد

متوسط تولید ناخالص داخلی واقعی در طول دوره تقسیم بر متوسط نسبت سرمایه‌گذاری

ثابت در تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری ضربدر ۱۰۰)

⑤ اگر بیش از ۲۳

④ اگر بین ۱۶/۱ و ۲۳

③ اگر بین ۷/۱ و ۱۶

② اگر بین ۴ و ۷

① اگر کمتر از ۴

۹. میزان همگرایی منطقه‌ای

⑤ این کشور عضو یک اتحادیه اقتصادی است. آزادی تحرک و جابجایی کالا، مردم و سرمایه

(به‌عنوان مثال اتحادیه اروپا) وجود دارد.

④ این کشور بخشی از یک منطقه آزاد تجاری (به‌عنوان مثال NAFTA) است و محدودیت‌های

بخشی کمی وجود دارد. یا کشور از سطح بسیار بالایی از دسترسی ترجیحی به یک منطقه بزرگ

تجارت منطقه‌ای برخوردار است.

③ به‌طور رسمی عضو یک منطقه تجارت آزاد است، اما تعداد زیادی محدودیت بخشی و غیره (مانند مرکوسور یا آسه‌آن) وجود دارد و یا کشور از دسترسی ترجیحی قابل توجهی به یک منطقه بزرگ تجارت منطقه‌ای برخوردار است.

② ممکن است رسماً عضو گروه‌بندی تجارت منطقه‌ای باشد، اما در عمل، تجارت داخل بلوک به‌طور قابل توجهی محدود باقی مانده و هرگونه دسترسی ترجیحی به زمینه‌های عمده تجارت منطقه‌ای، محدود است.

① عضو هیچکدام از گروه‌بندی‌های تجارت منطقه‌ای است.

۱۰. نزدیکی به بازارهای بزرگ جهان (فاصله هوایی تا ایالات متحده، اتحادیه اروپا یا ژاپن به کیلومتر)

⑤ بسیار نزدیک: اگر کمتر از ۱۰۰۰ کیلومتر

④ نزدیک: اگر بین ۱۰۰۰ و ۱۶۰۰ کیلومتر

③ نسبتاً نزدیک: اگر بین ۱۵۹۹ و ۳۴۰۰ کیلومتر

② دور: اگر بین ۳۳۹۹ و ۶۰۰۰ کیلومتر

① بسیار دور: اگر بیش از ۶۰۰۰ کیلومتر

IV. سیاست‌های مربوط به بخش خصوصی و رقابت

۱. درجه‌ای که حقوق مالکیت خصوصی، تضمین و حفاظت می‌شود

⑤ بسیار بالا: مالکیت خصوصی توسط دولت تضمین شده و قراردادهای با کارآمدی اجرا می‌شوند

④ بالا: مالکیت خصوصی تضمین می‌شود اما اجرا گاهی ناقص است

③ متوسط: حقوق مالکیت به رسمیت شناخته شده اما در اجرا سهل‌انگاری صورت می‌گیرد

② کم: حفاظت ناکافی

① بسیار کم: حفاظت و حمایت وجود ندارد و یا بسیار پایین است، عمدتاً دولت مالک است

۲. سطح مقررات دولتی (عمدتاً رویه و مراحل صدور مجوز) به‌منظور راه‌اندازی کسب‌وکار

جدید خصوصی

⑤ خیلی پایین: مقررات خیلی سراسر است و یکسان برای همه بکار می‌رود

④ پایین: مراحل صدور مجوز ساده، مقررات نسبتاً ساده، اعمال یکسان در بیشتر مواقع

③ متوسط: کاربرد اتفاقی مقررات، صدور مجوز پیچیده است، می‌تواند با مانع قابل ملاحظه همراه باشد

② بالا: موانع عمده برای راه‌اندازی کسب‌وکار، سهمیه‌بندی دولتی، مراحل پرهزینه و پیچیده صدور

مجوز

① بسیار بالا: دلسرد شدن از کسب‌وکار جدید، کاربرد تصادفی مقررات

۳. آزادی برای رقابت کسب‌وکارهای موجود

⑤ بسیار بالا

④ بالا

③ متوسط

② کم

① بسیار کم

۴. سیاست دولت در ترویج فعالانه رقابت و محدود کردن شیوه‌های ناعادلانه کسب‌وکار

⑤ بسیار خوب: ورود نامحدود تقریباً به تمام بازارها، اجرای مؤثر سیاست مناسب رقابت

④ خوب: اقدامات قابل توجه در کاهش قدرت انحصاری و ترویج محیط رقابتی

③ متوسط: برخی از اقدامات برای مهار قدرت انحصار، کاهش محدودیت‌های ورود

② ضعیف: سیاست‌های رقابتی و قوانین وجود دارد، اقدامات اجرایی کم است

① بسیار ضعیف: فاقد نهادها و قوانین مؤثر و کارا برای رقابت

۵. حمایت از مالکیت معنوی

⑤ خیلی خوب

④ خوب

③ متوسط

② ضعیف

① بسیار ضعیف

مورد ملاحظه قرار گیرد: سختی و ضمانت اجرایی این مقررات چگونه است؟ دادگاه‌ها در برخورد

با افراد خاکی چقدر کارآمد هستند؟ آیا گروه آسیب‌دیده می‌تواند حقوق خود را بگیرد؟ آیا حفاظت

به حوزه‌های ثبت اختراعات، علائم تجاری و علائم خدماتی گسترش یافته است؟

۶. کنترل قیمت؟

⑤ تعداد بسیار کم یا هیچ

④ در تعداد کمی از حوزه‌ها، مانند انرژی و برخی از خدمات عمومی

③ در برخی از حوزه‌ها، از جمله انرژی، محصولات کشاورزی و برخی از اقلام اساسی خانوارها

② در تعداد قابل توجهی از بخش‌های صنعتی و همچنین خدمات عمومی

① گسترده

۷. انحراف در محیط کسب و کار ناشی از لابی دولتی گروه‌های ذینفع خاص

⑤ بسیار کم

④ کم

③ متوسط

② بالا

① بسیار بالا

۸. درجه‌ای که کنترل و مالکیت دولت بر بنگاه‌ها، محیط کسب و کار را منحرف می‌کند

⑤ بسیار کم

④ کم

③ متوسط

② بالا

① بسیار بالا

۹. درجه حمایت از حقوق سهامداران جزء؟

⑤ بسیار بالا

④ بالا

③ متوسط

② کم

① بسیار کم

در نظر بگیرید: قانونگذاری، قواعد و الزامات قانونی اداره امور شرکت‌ها، موارد اطلاع عموم از سوءاستفاده و اجحاف در حق سهامداران اقلیت

۷. سیاست و نگرش نسبت به سرمایه‌گذاری خارجی

۱. سیاست دولت نسبت به سرمایه‌های خارجی

⑤ بسیار دلگرم‌کننده است: تشویق سرمایه‌گذاری، تقریباً هیچ محدودیتی برای فعالیت وجود ندارد

④ دلگرم‌کننده است: محدودیت‌های اعمال شده بر روی سرمایه‌گذاری در زمینه‌های خاصی نظیر

منابع طبیعی و خدمات عمومی

③ نسبتاً دلگرم‌کننده است: برخی از محدودیت‌های اعمال شده علاوه بر محدودیت نسبت به خدمات

عمومی

- ② محدودکننده: محدودیت‌های گسترده، بررسی مورد به مورد سرمایه‌گذاری‌ها
- ① بسیار محدود است: سرمایه‌گذاری ممنوع بوده یا محدودیت‌های شدید دارد
- در نظر بگیرید: اعمال محدودیت در زمینه فعالیت و مالکیت سهام، آیا رفتارها منصفانه و عادلانه است، سهولت و سرعت تشریفات ثبت

۲. باز بودن فرهنگ ملی نسبت به نفوذ خارجی

⑤ خیلی باز

④ باز

③ نسبتاً باز

② نسبتاً بسته

① بسته

۳. خطر سلب مالکیت از دارایی‌های خارجی

⑤ اساساً وجود ندارد

④ بسیار کم است

③ کم

② متوسط

① بالا

در نظر بگیرید: ملی‌گرایی آشکار و یا سلب مالکیت خزنده که محدودیت‌های تصاعدی ایجاد می‌نمایند و یا الزامات مالکیت محلی که سرمایه‌گذار خارجی را محروم از کنترل می‌نماید.

۴. در دسترس بودن برنامه‌های حمایت از سرمایه‌گذاری

⑤ خیلی خوب

④ خوب

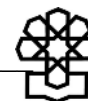
③ متوسط

② ضعیف

① بسیار ضعیف

در نظر بگیرید: میزان وسعت پوشش کشور از طرح‌های حمایت از سرمایه‌گذاری

۵. درجه همراهی و تمایل مقامات داخلی نسبت به منافع داخلی در مقابل منافع شرکت‌های

خارجی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ⑤ بدون طرفداری و ویژه‌نگری - برخوردی همسان
 - ④ تفاوت قائل شدن بسیار محدود است
 - ③ درجه متوسط از طرفداری
 - ② درجه بالایی از طرفداری و ویژه‌نگری
 - ① درجه بسیار بالایی از طرفداری و ویژه‌نگری
- عواملی مانند تمایل دولت را برای ترویج «قهرمان ملی» و تبانی ضدخارجی بین دولت و گروه‌های کسب‌وکار داخلی را در نظر بگیرید.

VI. تجارت خارجی و رژیم مبادلات

۱. آزادی حساب سرمایه

- ⑤ آزادی کامل
- ④ تقریباً تمام جریان‌های سرمایه‌ای آزاد است، به‌استثنای چند بخش، با حداقل تشریفات اداری
- ③ سرمایه‌گذاری در داخل و خارج مجاز است ولی تحرک سرمایه با محدودیت‌های مقرراتی قابل توجهی مواجه است
- ② نیاز به تأیید دولتی ویژه برای هرگونه سرمایه‌گذاری در خارج و محدودیت سنگین درخصوص جریان سرمایه به سمت داخل
- ① کنترل شدید و محکم جریان سرمایه

** ۲. حمایت‌های تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای (اندازه‌گیری شده توسط سطح تعرفه‌ها به‌طور متوسط، اگر موانع غیرتعرفه‌ای مانند سهمیه تجارت، صدور مجوز و بازرسی واردات قابل توجه هستند، نمره حداقل ۱ امتیاز کاهش می‌یابد)

- ⑤ خیلی پایین: اگر تعرفه‌ها به‌طور متوسط کمتر از ۵ درصد باشد
- ④ کم: اگر تعرفه‌ها به‌طور متوسط بین ۵ درصد و ۱۰ درصد باشد
- ③ متوسط: اگر تعرفه‌ها به‌طور متوسط بین ۱۰/۱ درصد و ۱۵ درصد باشد
- ② بالا: اگر تعرفه‌ها به‌طور متوسط بین ۱۵/۱ درصد و ۲۰ درصد باشد
- ① بسیار بالا: اگر تعرفه‌ها به‌طور متوسط بیش از ۲۰ درصد باشد

* ۳. آزادسازی: تجارت واقعی به‌عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی در مقابل تجارت «انتظاری» (تجارت «انتظاری» مبتنی است بر رگرسیون‌هایی که سهم تجارت در تولید ناخالص داخلی را به اندازه جغرافیایی، جمعیت و مکان شرکای تجاری بالقوه مرتبط می‌کند)

⑤ بسیار بالا: اگر بیش از ۱/۵ باشد

④ بالا: اگر بین ۱/۱۷ و ۱/۵ باشد

③ متوسط: اگر بین ۰/۹۱ و ۱/۱۶ باشد

② کم: اگر بین ۰/۶ و ۰/۹ باشد

① خیلی پایین: اگر کمتر از ۰/۶ باشد

۴. سرعت و پیچیدگی قراردادهای تجارت فرامرزی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

⑤ کمی تأخیر در مرز، مستندات ساده و مختصر

④ تأخیر در مرز، مستندات و مدارک نه‌چندان معمولی

③ تأخیر قابل ملاحظه، مستندات زیاد مورد نیاز

② تأخیر طولانی، الزامات دشوار در اسناد و مدارک

① تأخیر بسیار طولانی مرزی، دارای بوروکراسی بسیار پیچیده

تأخیر مرزی برای صادرات و واردات را در نظر بگیرید، همچنین پیچیدگی و میزان اسناد مورد نیاز. گزارش انجام کسب‌وکار بانک جهانی برای نمرات دوره‌های گذشته مدنظر است.

۵. معاملات درخصوص حساب جاری

⑤ قابلیت تبدیل کامل براساس ماده (۸) صندوق بین‌المللی پول

④ ارز تقریباً به‌طور کامل قابل تبدیل، محدودیت‌های اعمال شده جزئی

③ درجه بالایی از آزادسازی رسمی، اما محدودیت‌های قابل توجهی وجود دارد

② آزادسازی جزئی، وجود چندین نرخ ارز

① بسیار محدود

VII. رژیم مالیاتی

** ۱. بار مالیاتی شرکت‌ها

⑤ خیلی کم: اگر مالیات شرکت‌های بزرگ کمتر از ۲۵ درصد باشد

④ کم: اگر نرخ بین ۲۵ درصد و ۳۰ درصد باشد

③ متوسط: اگر نرخ بین ۳۰/۱ درصد و ۳۵ درصد باشد

② بالا: اگر نرخ بین ۳۵/۱ درصد و ۴۰ درصد باشد

① بسیار بالا: اگر نرخ بیش از ۴۰ درصد باشد

در نظر بگیرید: چگونگی تأثیر معافیت‌ها یا عملکرد نظام بر نمرات، مبتنی بر نرخ‌های رسمی مالیات است. اگر بنگاه‌های داخلی و خارجی با رژیم‌های مالیاتی متفاوتی روبرو هستند، ابتدا هرکدام جداگانه بررسی می‌شوند. مشوق‌ها و تخفیف‌های خاص بنگاه‌های خارجی و نیز قیمتگذاری انتقالی قابل توجه که توسط دولت‌ها مجاز دانسته شده، هم در نظر گرفته می‌شوند. نهایتاً، میانگینی از دو رژیم، نمره نهایی بار مالیات بر شرکت‌ها خواهد بود.

* ۲. بالاترین نرخ نهایی مالیات بر درآمد شخصی؟

⑤ خیلی کم: اگر کمتر از ۳۵ درصد

④ کم: اگر بین ۳۵ درصد و ۴۰ درصد

③ متوسط: اگر بین ۴۱ درصد و ۴۹ درصد

② بالا: اگر بین ۵۰ درصد و ۵۵ درصد

① بسیار بالا: در صورتی که بیش از ۵۵ درصد

* ۳. مالیات بر ارزش افزوده

⑤ خیلی کم: اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده کمتر از ۱۰ درصد باشد

④ کم: اگر نرخ مالیات بین ۱۰ درصد و ۱۵ درصد باشد

③ متوسط: اگر نرخ مالیات بین ۱۵/۱ درصد و ۲۰ درصد باشد

② بالا: اگر نرخ مالیات بین ۲۰/۱ درصد و ۲۴ درصد باشد

① بسیار بالا: در صورتی که نرخ مالیات بیش از ۲۴ درصد باشد

* ۴. پرداختی اجباری کارفرمایان جهت تأمین اجتماعی

⑤ خیلی پایین: کمتر از ۷ درصد

④ کم: بین ۷ درصد و ۱۴ درصد

③ متوسط: بین ۱۴/۱ درصد و ۲۲ درصد

② بالا: بین ۲۲/۱ درصد و ۳۰ درصد

① بسیار بالا: در صورتی که بیش از ۳۰ درصد

۵. درجه تشویق سرمایه‌گذاری‌های جدید توسط نظام مالی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

⑤ بسیار بالا

④ بالا

③ متوسط

② کم

① بسیار کم

۶. انسجام و عادلانه بودن نظام مالیاتی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

⑤ بسیار بالا

④ بالا

③ متوسط

② کم

① بسیار کم

۷. پیچیدگی نظام مالیاتی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

⑤ بسیار ساده

④ ساده

③ نسبتاً پیچیده

② پیچیده

① بسیار پیچیده

تعداد مالیات‌هایی که باید پرداخت شود و زمان صرف شده در فرآیند پرداخت مالیات را در نظر بگیرید. گزارش انجام کسب‌وکار بانک جهانی و پیمایش کسب‌وکار برای داده‌های دوره‌های گذشته مدنظر است.

VIII. تأمین مالی

۱. درجه باز بودن بخش بانکداری

⑤ بسیار بالا: محدودیت کم یا بدون محدودیت بر روی بانک‌های خارجی؛ کنترل و نظارت دولت

بر تعداد کمی از بانک‌های تجاری

④ بالا: محدودیت اندک بر روی بانک‌های خارجی، برخی از محدودیت‌ها بر خدمات مالی

③ متوسط: موانع مقابل شکل‌گیری بانک‌های جدید، نفوذ قابل توجه دولت

② کم: بانک‌ها شدیداً توسط دولت کنترل می‌شوند

① خیلی کم: هرج و مرج در فعالیت نهادهای مالی

در نظر بگیرید: آزادی بانک‌های خارجی در عملکرد و ارائه طیف وسیعی از خدمات مالی

* ۲. عمق بازار سرمایه (ارزش سرانه بازار سهام برحسب دلار آمریکا)

⑤ اگر بیش از ۱۲,۰۰۰ دلار آمریکا باشد

④ اگر بین ۵,۰۰۱ و ۱۲,۰۰۰ دلار آمریکا باشد

③ اگر بین ۵۰۱ و ۵۰۰۰ دلار آمریکا باشد

② اگر بین ۱۰۰ و ۵۰۰ دلار آمریکا باشد

① اگر کمتر از ۱۰۰ دلار آمریکا باشد

* ۳. درجه اعوجاج و اختلال در بازارهای مالی

⑤ خیلی کم: نرخ بهره واقعی به‌طور مداوم کم و مثبت است، تفاوت کم بین نرخ‌های سپرده و وام

④ کم: نرخ بهره واقعی مثبت، اما تفاوت بین نرخ‌های سپرده و وام حداقل ۵ درصد است

③ متوسط: نرخ بهره واقعی تکریمی منفی

② بالا: نرخ بهره واقعی دو رقمی منفی و تفاوت زیاد نرخ‌های سپرده و اعطای وام

① بسیار بالا: از هم‌گسیختگی و اختلالات شدید در بازار اعتباری

در نظر بگیرید: کنترل نرخ بهره، نرخ‌های بهره واقعی منفی. تفاوت بین نرخ‌های سپرده و اعطای

وام، اختلالات ایجاد شده در بازار اعتباری

۴. کیفیت سازوکارهای مقررات‌گذاری مالی

⑤ خیلی خوب

④ خوب

③ متوسط

② ضعیف

① بسیار ضعیف

۵. دسترسی خارجیان به بازار سرمایه محلی

⑤ خیلی خوب

④ خوب

③ متوسط

② ضعیف

① بسیار ضعیف

۶. دسترسی به تأمین مالی میان‌مدت برای سرمایه‌گذاری

⑤ بسیار خوب: دسترسی آسان به بازارهای مالی داخلی و خارجی برای طیف وسیعی از ابزارهای مالی
 ④ خوب: دسترسی معقول اما همراه با نقص حداقل در یک گروه، معمولاً تساوی دسترسی به تأمین مالی
 ③ متوسط: دسترسی به بازارهای خارجی عمدتاً برای شرکت‌های متعلق به خارجیان وجود دارد، می‌توان منابع بانک‌های داخلی را هم پذیرفت، اما درخصوص در دسترس بودن دیگر ابزارها محدودیت وجود دارد

② ضعیف: سرمایه‌گذاری توسط سرمایه‌گذار تأمین مالی می‌شود و تأمین مالی بانکی محدود است

① بسیار ضعیف: کمبود شدید و حاد تأمین مالی سرمایه‌گذاری

IX. بازار کار و مهارت

* ۱. بروز اعتصابات، روزکاری از دست رفته در هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت در هر سال

⑤ خیلی پایین: اگر کمتر از ۲ باشد

④ کم: اگر بین ۲ و ۱۰/۵ باشد

③ متوسط: اگر بین ۱۰/۶ و ۳۲ باشد

② بالا: اگر بین ۳۲/۱ و ۶۰ باشد

① بسیار بالا: در صورتی که بیش از ۶۰ باشد

* ۲. هزینه‌های تعدیل شده نیروی کار، براساس بهره‌وری (هزینه‌ها از طریق متوسط درآمد به‌ازای هر ساعت کار در کارخانه محاسبه شده و بهره‌وری به‌وسیله متغیر مجازی تولید ناخالص داخلی سرانه براساس شاخص برابری قدرت خرید سنجیده می‌شود)

⑤ خیلی پایین: اگر شاخص (ایالات متحده = ۱۰۰) کمتر از ۳۰ باشد

④ کم: اگر بین ۳۰ و ۶۰ باشد

③ متوسط: اگر بین ۶۰/۱ و ۱۲۰ باشد

② بالا: اگر بین ۱۲۰/۱ و ۱۶۰ باشد

① بسیار بالا: در صورتی که بیش از ۱۶۰ باشد

منابع برای داده‌های دستمزد: وزارت کار ایالات متحده، UNIDO، صنعت و توسعه، دفتر کار بین‌المللی و سالنامه بین‌المللی آمار کار.

* ۳. در دسترس بودن نیروی کار ماهر، متوسط سال‌های تحصیلات

- ⑤ بسیار خوب: اگر بیش از ۱۱ باشد
- ④ خوب: اگر بین ۹ و ۱۱ باشد
- ③ متوسط: اگر بین ۷ و ۸/۹ باشد
- ② ضعیف: اگر بین ۴ و ۶/۹ باشد
- ① بسیار ضعیف: اگر کمتر از ۴ باشد

۴. کیفیت نیروی کار (انعطاف‌پذیری، سازگاری و ابتکار عمل)

- ⑤ بسیار بالا
- ④ بالا
- ③ متوسط
- ② کم
- ① بسیار کم

۵. درجه محدودیت ناشی از قوانین کار بر روی شیوه‌های استخدام و اخراج

- ⑤ بسیار کم
- ④ کم
- ③ متوسط
- ② بالا
- ① بسیار بالا

۶. دامنه مقررات تعیین دستمزد

- ⑤ بسیار ضعیف: دستمزد توسط عرضه و تقاضا تعیین می‌شود، عدم تنظیم دستمزد، عدم وجود قانون حداقل دستمزد و یا نبود ضمانت اجرای قانون
- ④ ضعیف: تعیین دستمزد توسط عرضه و تقاضا، وجود برخی از قوانین و مقررات حداقل دستمزد برای بخش‌های خاص
- ③ متوسط: وجود برخی نظارت‌های سخت‌گیرانه برای حداقل دستمزد
- ② قوی: کنترل و نفوذ گسترده دولت بر تنظیم دستمزد
- ① بسیار قوی: تعیین ساختار دستمزد توسط دولت

۷. استخدام اتباع خارجی

- ⑤ خیلی آسان
- ④ آسان
- ③ تا حدودی سخت
- ② خیلی سخت
- ① تقریباً غیرممکن

در نظر بگیرید: موانع مهاجرت و مقررات مربوط به اشتغال اتباع محلی، موانع غیررسمی اجتماعی

* ۸. هزینه زندگی (براساس اواسط - ۱۹۹۸، شاخص نیویورک = ۱۰۰)

- ⑤ خیلی پایین: اگر کمتر از ۸۸ باشد
- ④ پایین: اگر بین ۸۹ و ۹۳ باشد
- ③ متوسط: اگر بین ۹۴ و ۱۰۰ باشد
- ② بالا: اگر بین ۱۰۱ و ۱۱۵ باشد
- ① بسیار بالا: در صورتی که بیش از ۱۱۵ باشد

۹. در دسترس بودن و کیفیت ستاد مدیریتی محلی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

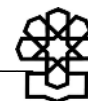
- ⑤ خیلی خوب
- ④ خوب
- ③ متوسط
- ② ضعیف
- ① بسیار ضعیف

۱۰. درجه مهارت‌های زبانی نیروی کار در برآورده کردن نیازهای کسب‌وکار را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ⑤ بسیار بالا
- ④ بالا
- ③ متوسط
- ② کم
- ① بسیار کم

اگر زبان انگلیسی زبان مادری باشد نمره ۵ (غیر از مواردی که شواهد نشان دهد مهارت کم

نیروی کار در زبان خارجی اثر منفی بر کسب‌وکار داشته است).

۱۱. سلامت نیروی کار (براساس میانگین طول عمر و امید به زندگی)

- ⑤ بسیار خوب: اگر امید به زندگی بالاتر از ۷۷ باشد
- ④ خوب: اگر بین ۷۵ و ۷۷ باشد
- ③ متوسط: اگر بین ۷۰ و ۷۴/۹ باشد
- ② ضعیف: اگر بین ۶۵ و ۶۹/۹ باشد
- ① بسیار ضعیف: اگر کمتر از ۶۵ باشد

۱۲. مهارت‌های فنی نیروی کار

- ⑤ عرضه فراوان نیروهای حرفه‌ای که دارای مهارت‌های فنی هستند با هزینه‌ای مناسب، وجود طیف گسترده‌ای از برنامه‌های آموزش و توسعه
- ④ عرضه مناسب نیروی کار فنی ماهر و وجود برخی برنامه‌های آموزش و توسعه
- ③ وجود افراد ماهر فنی با قیمت بالا، در دسترس بودن آموزش برای بخشی از نیروی کار، مقاومت کارکنان مسن‌تر نسبت به تکنولوژی جدید
- ② کمبود گسترده مهارت‌های فنی، فرصت‌های آموزش و پرورش فنی اندک
- ① شرکت‌های چندملیتی نیازمند واردات کلیه نیروی کار مورد نیاز خود حتی با مهارت‌های فنی اولیه هستند

X. زیرساخت‌ها

XA. زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات

* ۱. تراکم خط تلفن ثابت: خطوط تلفن به‌ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت

- ⑤ بسیار بالا: اگر بیش از ۴۸۰ باشد
- ④ بالا: اگر بین ۳۵۱ و ۴۸۰ باشد
- ③ متوسط: اگر بین ۱۲۱ و ۳۵۰ باشد
- ② پایین: اگر بین ۴۰ و ۱۲۰ باشد
- ① خیلی پایین: اگر کمتر از ۴۰ باشد

۲. قابلیت اطمینان از شبکه مخابراتی: خرابی به‌ازای هر ۱۰۰ خط تلفن در هر سال

⑤ بسیار خوب: اگر کمتر از ۱۳

④ خوب: اگر بین ۱۳ و ۲۳

③ متوسط: اگر بین ۲۴ و ۵۶

② ضعیف: اگر بین ۵۷ و ۱۰۰

① بسیار ضعیف: در صورتی‌که بیش از ۱۰۰ باشد

نمرات دوره‌های گذشته براساس اینکه تا چه حد شبکه نیازهای کسب‌وکار را برآورده کرده است، تعدیل شده‌اند. در جاهایی که داده‌های مربوط به خرابی در دسترس نیست، متوسط زمان انتظار برای نصب خطوط جدید به‌عنوان یک متغیر مجازی از کیفیت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳. هزینه تماس‌های تلفنی بین‌المللی (به‌ازای هر ۳ دقیقه تماس با ایالات متحده و برای آمریکا

براساس تماس با اروپا به دلار)

⑤ خیلی پایین: اگر کمتر از ۰/۷ باشد

④ کم: اگر بین ۰/۷ و ۱/۷۵ باشد

③ متوسط: اگر بین ۱/۷۶ و ۲/۵ باشد

② بالا: اگر بین ۲/۵۱ و ۴ باشد

① بسیار بالا: در صورتی‌که بیش از ۴ باشد

۴. نفوذ تلفن همراه براساس تعداد مشترکین به‌ازای هر ۱۰۰ سکنه

⑤ بسیار بالا: در صورتی‌که بیش از ۸۰ باشد

④ بالا: اگر بین ۶۰ و ۸۰ باشد

③ متوسط: اگر بین ۳۰ و ۵۹ باشد

② پایین: اگر بین ۱۰ و ۲۹ باشد

① خیلی پایین: اگر کمتر از ۱۰ باشد

۵. تعداد کاربران اینترنت، به‌ازای هر ۱۰۰ سکنه

⑤ بسیار بالا: در صورتی‌که بیش از ۴۵

④ بالا: اگر بین ۳۰ و ۴۴

③ متوسط: اگر بین ۱۵ و ۲۹

② کم: اگر بین ۵ و ۱۴

① خیلی کم: اگر کمتر از ۵

* ۶. تعداد مشترکان پهن باند، به ازای هر ۱۰۰ نفر سکنه

⑤ بسیار بالا: در صورتی که بیش از ۹

④ بالا: اگر بین ۵ و ۹

③ متوسط: اگر بین ۰/۵ و ۴/۹

② کم: اگر بین ۰/۱ و ۰/۴۹

① خیلی کم: اگر کمتر از ۰/۱

* ۷. رایانه‌های شخصی موجود (به ازای هر ۱۰۰۰ سکنه)

⑤ اگر بیش از ۱۷۰

④ اگر بین ۸۰ درصد و ۱۷۰ درصد

③ اگر بین ۲۰ و ۷۹/۹ درصد در مقابل

② اگر بین ۳ و ۱۹/۹ درصد

① اگر کمتر از ۳

* ۸. زیرساخت‌های فناورانه، سهم مخارج R & D از تولید ناخالص داخلی

⑤ اگر بیش از ۱/۸ درصد

④ اگر بین ۱ درصد و ۱/۸ درصد

③ اگر بین ۰/۵ درصد و ۹۹ درصد

② اگر بین ۰/۱ درصد و ۴۹ درصد

① اگر کمتر از ۰/۱ درصد

* ۹. در دسترس بودن و کیفیت زیرساخت‌های تحقیقاتی داخلی

⑤ بسیار بالا

④ بالا

③ متوسط

② کم

① بسیار کم

کیفیت مؤسسات تحقیقاتی داخلی، میزان همکاری دانشگاه و صنعت، در دسترس بودن دانشمندان و مهندسان و پژوهشگران ماهر را در نظر بگیرید.

Xb. حمل و نقل و سایر زیرساخت‌ها

۱۰. تراکم و حجم جاده: جاده‌های آسفالت شده به ازای هریک میلیون نفر جمعیت

⑤ بسیار بالا: در صورتی که بیش از ۱۰۰۰۰ کیلومتر باشد

④ بالا: اگر بین ۵۴۰۱ و ۱۰۰۰۰ کیلومتر باشد

③ متوسط: اگر بین ۱۴۰۱ و ۵۴۰۰ کیلومتر باشد

② کم: اگر بین ۵۰۰ و ۱۴۰۰ کیلومتر باشد

① خیلی کم: اگر کمتر از ۵۰۰ کیلومتر باشد

نمرات دوره‌های گذشته بر این اساس تعدیل شده‌اند: نظرسنجی‌های کسب‌وکار در خصوص میزان برآورده شدن نیازهای کسب‌وکار توسط شبکه جاده‌ای کشور.

* ۱۱. تولید سالیانه برق به ازای هر نفر (کیلووات ساعت)

⑤ بسیار بالا: در صورتی که بیش از ۷۰۰۰ باشد

④ بالا: اگر بین ۴۵۰۱ و ۷۰۰۰ باشد

③ متوسط: اگر بین ۲۵۰۱ و ۴۵۰۰ باشد

② پایین: اگر بین ۷۵۰ و ۲۵۰۰ باشد

① خیلی پایین: اگر کمتر از ۷۵۰ باشد

۱۲. زیرساخت‌های لازم برای خرده‌فروشی و عمده‌فروشی

⑤ خیلی خوب

④ خوب

③ متوسط

② ضعیف

① بسیار ضعیف

نمرات دوره‌های گذشته براساس: داده‌های مربوط به بازارهای خرده‌فروشی به ازای هریک میلیون نفر جمعیت و ارزیابی واحد اطلاعات اکونومیست.

** ۱۳. وسعت و کیفیت شبکه راه‌آهن، کیلومتر به ازای هریک میلیون نفر جمعیت

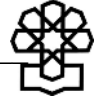
⑤ بسیار بالا: در صورتی که بیش از ۷۵۰

④ بالا: اگر بین ۳۵۱ و ۷۵۰

③ متوسط: اگر بین ۱۶۱ و ۳۵۰

② کم: اگر بین ۷۰ و ۱۶۰

① خیلی پایین: اگر کمتر از ۷۰

۱۴. کیفیت زیرساخت‌های بنادر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ⑤ خیلی خوب
- ④ خوب
- ③ متوسط
- ② ضعیف
- ① بسیار ضعیف

۱۵. کیفیت زیرساخت‌های حمل‌ونقل هوایی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ⑤ خیلی خوب
- ④ خوب
- ③ متوسط
- ② ضعیف
- ① بسیار ضعیف

آوازه و شهرت ناشی از کارایی، کیفیت خدمات به مسافران، رکورد ایمنی، وسعت و کیفیت زیرساخت‌های فرودگاهی را در نظر بگیرید.

* ۱۶. اجاره‌بهای فضای اداری (دلار آمریکا به ازای هر مترمربع در هر ماه)

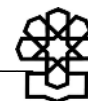
- ⑤ خیلی پایین: اگر کمتر از ۲۰ دلار آمریکا باشد
- ④ پایین: اگر بین ۲۰ و ۲۸ دلار آمریکا باشد
- ③ متوسط: اگر بین ۲۸/۱ و ۳۳ دلار آمریکا باشد
- ② بالا: اگر بین ۳۳/۱ و ۵۰ دلار آمریکا باشد
- ① بسیار بالا: اگر بیش از ۵۰ دلار آمریکا باشد

گزارش پیش‌بینی کشوری ایران

مروری بر پیش‌بینی کشوری سال‌های ۲۰۱۱ الی ۲۰۱۵

نکات برجسته

- انتظار می‌رود که تنش‌ها بین ایران و غرب بر سر برنامه هسته‌ای ادامه یابد، اما احتمال تعارض و درگیری نظامی بر سر این موضوع همچنان نسبتاً کم است. در عوض، دولت، باراک اوباما، گسترش تحریم‌های یک‌جانبه و چندجانبه علیه ایران را پیگیری خواهد نمود و تلاش خواهد کرد تا جمهوری اسلامی را مجبور به کوتاه آمدن از آرزوها و جاه‌طلبی‌های اتمی خود کند. با این وجود، مذاکرات بین ایران و آمریکا و هم‌پیمانانش به‌طور دوره‌ای از سر گرفته خواهد شد.
- تحریم‌های یک‌جانبه و محدود سازمان ملل علیه ایران، مانع تلاش‌های ایران برای جذب سرمایه‌گذاری (به‌خصوص در بخش هیدروکربن) خواهد بود و این کشور را به پیگیری خودکفایی اقتصادی تشویق می‌کند.
- قیمت بالای نفت به این معناست که دولت قادر خواهد بود سیاست مالی انبساطی خود را برای بیشتر سال‌های دوره پیش‌بینی به‌عنوان ابزاری برای حمایت و تقویت اقتصاد حفظ نماید. دولت یارانه‌های طیف وسیعی از اقلام مورد استفاده روزمره را در طول دوره پیش‌بینی حذف خواهد کرد. به‌طور کلی انتظار بر این است که تورم در بیشتر دوره پیش‌بینی نسبتاً بالا باقی مانده، اما از ۲۰/۵ درصد در سال ۲۰۱۱ به ۱۳ درصد در سال ۲۰۱۵ برسد.
- رشد اقتصادی در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۵ به احتمال زیاد به‌مراتب کمتر از دوره ۲۰۰۵-۲۰۰۸ خواهد بود چراکه تحریم‌ها مانع توسعه بخش انرژی بوده و برنامه حذف تدریجی یارانه‌ها نیز مصرف بخش خصوصی را محدود خواهد کرد. در نتیجه انتظار می‌رود که رشد اقتصادی به‌طور متوسط در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۵ نرخ ۲/۴ درصدی در سال را داشته باشد. همچنین مازاد حساب جاری در انتهای دوره پیش‌بینی به‌دلیل کاهش تولید نفت کاهش خواهد یافت.

جدول ۲. وضعیت شاخص‌های کلیدی (سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۵)

شاخص‌های کلیدی	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵
رشد واقعی تولید ناخالص داخلی (درصد)	۲/۹	۲/۱	۲/۲	۲/۵	۲/۵	۲/۸
تورم قیمت مصرف‌کننده* (متوسط، درصد)	۱۰/۱	۲۰/۵	۱۶/۵	۱۶	۱۵/۴	۱۳
تراز خالص بودجه رسمی (درصد از GDP)	۰/۱	۲/۵	-۰/۴	-۱/۲	-۱/۷	-۱/۸
تراز ناخالص بودجه غیررسمی (درصد از GDP)	۵/۱	۶/۵	۲/۴	۱	۰/۳	-۰/۱
تراز حساب جاری (درصد از GDP)	۳/۸	۶/۴	۳/۴	۱/۹	۰/۹	۰
نرخ وام‌دهی بانک‌های تجاری	۱۲/۵	۱۲/۵	۱۲/۵	۱۳	۱۳	۱۳
نرخ ارز (IR:US\$ متوسط)	۱۰۲۵۴	۱۰۵۶۲	۱۰۸۷۹	۱۱۲۳۸	۱۱۵۸۶	۱۱۹۹۲

* Consumer Price inflation

جدول ۳. رتبه‌بندی محیط کسب‌وکار

رتبه منطقه‌ای (۱۷ کشور)*		رتبه جهانی (۸۲ کشور)		نمره شاخص (از ۰ تا ۱۰)	
۲۰۱۵-۲۰۱۱	۲۰۱۰-۲۰۰۶	۲۰۱۵-۲۰۱۱			
۱۷	۱۶	۸۲	۸۱	۳/۹۷	۳/۹۷

* کشورهای منطقه: الجزایر، بحرین، مصر، ایران، فلسطین اشغالی، اردن، کویت، لیبی، مراکش، قطر، عربستان سعودی، تونس، امارات متحده عربی، آنگولا، کنیا، نیجریه و آفریقای جنوبی.

• امتیاز محیط کسب‌وکار ایران برای دوره پیش‌بینی (۲۰۱۱-۲۰۱۵) همانند دوره گذشته باقی‌مانده است، اما در رتبه‌بندی‌های جهانی و منطقه‌ای یک پله سقوط کرده است.

محیط کسب‌وکار ایران در یک نگاه

سیاست‌های حوزه رقابت و بنگاه خصوصی

۲۰۱۱-۲۰۱۲: با توجه به دستکاری دولت در روند خصوصی‌سازی، بخش دولتی هنوز غالب باقی‌مانده است.

۲۰۱۳-۲۰۱۵: خصوصی‌سازی در بانکداری و واحدهای پایین‌دستی بخش انرژی گسترش یافته است، اما دولت هنوز نقش غالب را اقتصاد دارد.

سیاست‌های حوزه سرمایه‌گذاری خارجی

۲۰۱۱-۲۰۱۲: رئیس‌جمهور، محمود احمدی‌نژاد، همچنان توجه بیشتری به شرکت‌های داخلی نسبت به خارجی دارد. عوامل سیاسی و نگرانی‌های موجود بر سر برنامه هسته‌ای ایران مانع تلاش‌ها برای انعقاد موافقتنامه‌های سرمایه‌گذاری در بخش نفت بوده است.

۲۰۱۳-۲۰۱۵: ممکن است شرایط رقابتی بهتری برای عرضه پروژه‌های انرژی ارائه شود، اگرچه سرمایه‌گذاران بسیار محتاط خواهند بود. شرایط نامساعد و رفتار غیردوستانه نسبت به سرمایه‌گذاری خارجی و تحریم‌های بین‌المللی پایدار و درحال پیشرفت، سرمایه‌گذاران بالقوه را ترسانده و منصرف می‌کند.

تنظیم تجارت خارجی و ارز

۲۰۱۱-۲۰۱۲: به‌خاطر تحریم‌های بیشتر و سخت‌تر و حتی توقف موقت رفت‌وآمد کشتی‌های نفتکش ازسوی ایران در پاسخ به تحریم‌ها، صادرات همچنان آسیب‌پذیر باقی می‌ماند.
۲۰۱۳-۲۰۱۵: اگر درآمدهای نفتی ایران کاهش یافته یا ایران با تهدید مستقیم خارجی مواجه شود نظارت دولت بر نرخ ارز سختگیرانه‌تر خواهد شد.

مالیات

۲۰۱۱-۲۰۱۲: دولت مترصد گسترش دامنه مالیات بر ارزش‌افزوده است، اما ترس از بازگشت اعتراضات مردمی آن را به تعویق انداخته است. همچنین دولت به‌دنبال کشف راه‌های جدید افزایش درآمد مالیاتی است و حذف تدریجی یارانه‌ها را شروع کرده است.
۲۰۱۳-۲۰۱۵: ممکن است دولت در پی افزایش وصولی‌های مالیات بوده و احتمالاً در این راستا نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده را افزایش دهد.

تأمین مالی

۲۰۱۱-۲۰۱۲: بانک‌های دولتی بر سلطه خود بر بخش بانکداری ادامه می‌دهند اما تعدادی از بانک‌های اصلی تا حدودی به فروش می‌رسند. عمیق‌تر شدن تحریم‌ها، بانک‌های خارجی را از مشارکت در ایران منع می‌کنند.
۲۰۱۳-۲۰۱۵: دولت مبادرت به فروش سهم خود در بانک‌های دولتی می‌نماید و بانک‌های داخلی خصوصی شروع به افزایش نقش‌آفرینی خود می‌کنند.

بازار کار

۲۰۱۱-۲۰۱۲: همزمان با تداوم افزایش بیکاری، فشارها جهت فراهم کردن شغل برای جمعیت جوان و درحال رشد، تشدید می‌شود.

۲۰۱۳-۲۰۱۵: بیشترین تأکید بر روی آموزش و اشتغال جوانان خواهد بود و سرمایه‌گذاری در آموزش عالی افزایش می‌یابد.

زیرساخت‌ها

۲۰۱۱-۲۰۱۲: در مواجهه با افزایش تحریم‌ها و کنار کشیدن شرکت‌های مختلف غربی، بنگاه‌های داخلی نقش گسترده‌تری را در گسترش و توسعه زیرساخت‌ها ایفا خواهند نمود.

۲۰۱۳-۲۰۱۵: به‌علت ناکافی بودن منابع مالی داخلی، ایران به‌دنبال افزایش مشارکت خارجی است و در جهت جذب شرکت‌های خارجی، به‌خصوص شرکت‌هایی از چین، مالزی، برزیل و ترکیه تلاش می‌کند.

روابط بین‌الملل

ایران از زمان انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹ یک رابطه فوق‌العاده سخت و دشوار با ایالات متحده داشته است. پس از انتخاب باراک اوباما به‌عنوان رئیس‌جمهوری آمریکا، ایران در ابتدا پذیرای ایده مذاکرات مستقیم با ایالات متحده بود. با این حال و با وجود اینکه باراک اوباما به همکاری و گفتگو با رهبری ایران و مردم اظهار تمایل می‌نمود اما عمق خصومت بین دو کشور و تنش‌های داخلی رو به رشد در ایران، موجب دشوار شدن ایجاد روابط حسنه و تنش‌زدایی شد.

دولت آمریکا پس از کاستن از پیشنهادهای خود به ایران و از سال ۲۰۱۰ برای تقویت تحریم‌های سازمان ملل متحد علیه جمهوری اسلامی تلاش کرده است و دور چهارم این تحریم‌ها را در ژوئن اعلام کرد. در مقابل، پاسخ رویکرد ایران پافشاری مکرر بر حقوق خود تحت عنوان معاهده NPT همزمان با دنبال کردن کسب موافقت کشورهای غیرمتعهد بوده است. این تدبیر موفقیت خوبی را کسب کرد و ترکیه و برزیل در برابر دور چهارم تحریم‌ها ایستادند و به آن رأی ندادند اما چین و روسیه از صدور قطعنامه حمایت کردند. انتظارات براین است که معاشرت ایران با دولت‌های غیرمتعهد در دوره پیش‌بینی کاهش می‌یابد، زیرا ایران به‌دنبال رویارویی اقتصادی و سیاسی با قدرت‌های بزرگ است.

چشم‌انداز سیاست‌های اقتصادی

روند سیاست‌ها

شرکت‌های غربی به‌علت تقویت تحریم‌ها و فشار از سوی دولت‌های متبوعشان از ورود به ایران اجتناب می‌کنند. این درحالی است که در دولت دوم احمدی‌نژاد به‌علت نیاز فراوان برای منابع

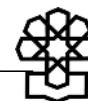
سرمایه‌گذاری (به‌خصوص در بخش هیدروکربن) تلاش‌ها برای جذب این منابع از آسیا وجود خواهد داشت. به هر حال، با اعمال تحریم‌ها از سوی کره جنوبی و ژاپن فهرست شرکای سرمایه‌گذاری بالقوه ایران کاهش می‌یابد هرچند چین به احتمال زیاد علاقمند است که در بخش هیدروکربنی ایران باقی بماند. این روند تنها منجر به علاقه و تأکید بیشتر بر خودکفایی اقتصادی می‌شود که خود نتیجتاً موجب افزایش فشار بر بانک‌های داخلی برای تأمین مالی بیشتر پروژه‌ها از طریق پیدا کردن خریدار برای اوراق مشارکت عرضه شده توسط شرکت‌های فعال در بخش انرژی ایران می‌شود.

با تضعیف موقعیت مالی و گرایش دولت به بخش داخلی نسبت به شرکت‌های خارجی، دستیابی به اهداف، به‌ویژه در بخش‌های انرژی، پتروشیمی و نفت میسر نخواهد بود. ایران دستیابی به ظرفیت تولید ۵/۳ میلیون بشکه در روز را در سال ۲۰۱۵ به‌عنوان هدف خود در نظر گرفته است که بالاتر از ظرفیت ۳/۷ میلیون بشکه در روز کنونی است و به احتمال زیاد به آن دست نخواهد یافت. اگر مناقشات هسته‌ای ایران بدتر شود می‌تواند منجر به تحریم احتمالی صادرات نفت ایران یا کاهش شدید تولید نفت در ایران شود یا در حالت بدتر فعالیت نظامی علیه ایران اثرات طاقت‌فرسایی را بر سیاستگذاری اقتصادی و صنعت این کشور خواهد داشت.

دولت پس از چندین سال دنبال کردن سیاست مالی انبساطی، مخارج خود در سال ۲۰۰۹ را به‌علت کاهش درآمدهای نفتی کنترل نمود. با توجه به برنامه‌های عوام‌پسندانه رئیس‌جمهور، اعتقاد بر این است که این ریاضت مالی موقتی خواهد بود. مخارج دستمزد بخش عمومی و یارانه‌ها به‌سرعت افزایش یافته و این وضعیت، دولت را وادار کرده برنامه حذف تمام یارانه‌ها تا سال ۲۰۱۴ (و اعطای یارانه نقدی به خانواده‌ها برای جبران آن) را معرفی کند. از طرف دیگر، پیشرفت در برنامه خصوصی‌سازی و پیگیری آن ادامه خواهد یافت. دولت مدعی است که به هدف خود مبنی بر خصوصی‌سازی و واگذاری سالیانه ۲۰ درصد از شرکت‌های دولتی دست یافته است؛ اما بسیاری از واگذاری‌ها در قالب سهام عدالت بین عموم مردم توزیع شده است و سایر موارد نیز به‌نظر می‌رسد انتقال و جابجایی دارایی‌ها بین بخش‌های مختلف دولت باشد. به هر صورت انتظار می‌رود که روند خصوصی‌سازی در نیمه دوم دوره پیش‌بینی کند گردد زیرا تعداد شرکت‌های مناسب برای واگذاری به بخش خصوصی کاهش می‌یابد.

سیاست‌های مالی

پس از تأخیرهای مکرر، برنامه دولت به‌منظور حذف تدریجی یارانه‌ها که در نظر است تا سال ۲۰۱۴ کامل شود به‌صورت جدی در دسامبر ۲۰۱۰ آغاز شد. بودجه سال مالی ۲۰۱۱-۲۰۱۲

(۲۵ مارس - ۲۱ مارس) به تازگی توسط مجلس با اختصاص ۱۶۹۵ تریلیون ریال (۱۶۰ میلیارد دلار آمریکا) برای بودجه عمومی (شامل هزینه‌های جاری و سرمایه‌ای) به تصویب رسیده است. یکی از اجزای بزرگ بودجه متعلق به بانک‌ها و شرکت‌های دولتی است که مجلس نظارت کمی بر آن دارد. دولت حمایت‌های خود از صنعت و تولید را گسترش خواهد داد. این نشان می‌دهد نه تنها افزایش بهای آب، برق و گاز، شرکت‌ها را با مشکلات فزاینده‌ای روبرو خواهد ساخت، بلکه اهمیت روزافزون خوداتکایی به دلیل عمیق‌تر شدن تحریم‌ها نیز آن را تشدید خواهد کرد. با این حال انتظار می‌رود که مخارج در نیمه دوم دوره پیش‌بینی افزایش یابد و در مواقعی به علت عمیق شدن بن‌بست سیاسی برنامه‌های مخارج جدید به تأخیر خواهد افتاد.

با پایان یافتن اعطای یارانه سوخت، درآمد دولت از صادرات نفت باید افزایش یابد، زیرا مصرف سوخت داخلی در پاسخ به قیمت‌های بالا شروع به کاهش کرده است. با این وجود، برنامه‌های افزایش درآمد غیرنفتی از طریق گسترش مالیات بر ارزش‌افزوده و افزایش مالیات بر کسب‌وکار به دلیل مخالفت گسترده - مانند اعتصاب اخیر بازرگانان در اعتراض به برنامه‌های دولت در افزایش نرخ‌های ایشان - به تأخیر خواهد افتاد. پیش‌بینی قیمت نفت برای دوره ۲۰۱۱-۲۰۱۵ صورت پذیرفته و تصویر درآمد مالی دولت نیز ترسیم شده است و در مجموع می‌توان گفت حساب ناخالص مالی نسبت به متوسط دوره پیش‌بینی ارقام مازاد را تجربه خواهد کرد، اما با کاهش تولید نفت، به کسری اندکی معادل ۰/۱ درصد از GDP در ۲۰۱۵-۲۰۱۶ خواهد رسید.

پس از تخصیص پول برای صندوق تثبیت نفتی (در حال حاضر به صندوق توسعه ملی تغییر نام داده است) که براساس شایعات جهت تأمین مالی تحرکات سیاسی و انگیزه‌های سیاسی رئیس‌جمهور خالی شده است، انتظار می‌رود در سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۵ یک کسری مالی رخ دهد.

سیاست پولی

توانایی بانک مرکزی برای انجام و هدایت یک سیاست فعال پولی احتمالاً در سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۵ محدود خواهد شد. تصمیم‌گیری پولی تا این اواخر توسط خود آقای احمدی‌نژاد انجام می‌پذیرفت و دو تن از رؤسای بانک مرکزی به خاطر امتناع از پذیرش دستورات نامتعارف وی در یک سال عزل شدند. مجلس در نوامبر به حذف رئیس‌جمهور از هیئت مدیره بانک مرکزی رأی داد اگرچه احتمال دارد که این امر توسط شورای نگهبان رد و وتو شود. در هر صورت محمود بهمنی به مدت دو سال است که رئیس بانک مرکزی باقی مانده و تاکنون نیز تا حدودی در کنترل رشد عرضه پول و تورم موفق بوده است، هرچند کاهش شدید اخیر ارزش ریال در بازار غیررسمی، بر وجود مشکلات بانک مرکزی در خصوص

تأمین نیاز ارزی کشور در بحبوحه تحریم‌های شدید جهانی تأکید کرد.

همچنین بانک مرکزی بر سیاست‌های مالی دولت به‌خصوص در برنامه کاهش یارانه‌ها نظارت و کنترلی ندارد. وجود محدودیت‌هایی در مقابل بانک مرکزی برای استفاده از ابزارهای مستقیم مبارزه با فشارهای تورمی این وضعیت را تشدید می‌کند (به‌طور مثال بانک مرکزی برای انتشار اوراق مشارکت نیاز به تصویب مجلس دارد). به‌علاوه و در سطح وسیع‌تر، عملکرد ناچیز و نقش ضعیف واسطه‌های مالی نظام بانکی عمدتاً دولتی، اثربخشی پولی بانک مرکزی را تضعیف خواهد کرد.

پیش‌بینی اقتصادی

رشد اقتصادی

رشد تولید ناخالص داخلی واقعی ایران به احتمال زیاد در دوره پیش‌بینی نسبتاً کم (و بسیار کمتر از بالقوه) باقی خواهد ماند و با آغاز کاهش یارانه‌ها در سال گذشته، عوارض آن نمایان خواهد شد. هرچند که کاهش یارانه‌ها از مدت‌ها قبل دنبال شده است، اما مقدار غیرمنتظره تغییرات، احتمالاً در نیمه اول دوره پیش‌بینی به‌رغم اعطای یارانه نقدی جبرانی توسط دولت، منجر به کاهش مصرف خصوصی (بزرگ‌ترین بخش تولید ناخالص داخلی) خواهد شد. تشدید این وضعیت، به احتمال زیاد ضربات سختی را بر صنعت خواهد زد، هرچند مقرر شده است که ۳۰ درصد از منابع پس‌انداز حاصل از حذف یارانه‌ها توسط دولت برای جبران خسارت صنعت اختصاص یابد.

بخش هیدروکربنی ایران به‌عنوان موتور اقتصادی کشور باقی خواهد ماند. اعتقاد بر این است که دستیابی دولت به اهدافش در تولید گاز، دور از انتظار است و این امر به‌نوبه خود به معنای در دسترس بودن کمتر گاز برای تزریق مجدد جهت طولانی کردن عمر میدان‌های نفتی است.

دولت در تلاش است که ایران را در تولید بنزین از طریق تبدیل واحدهای پتروشیمی به پالایشگاه بنزین خودکفا کند که این امر منجر به کاهش صادرات - با وجود هدف افزایش صادرات نفت به همسایگان - خواهد شد. مسلماً رشد اقتصادی به پشتوانه مخارج زیاد دولت که به مدد قیمت بالای نفت حاصل شده، ادامه می‌یابد و بنابراین امکان ادامه فعالیت در پروژه‌های جدید گازی در میدان پارس جنوبی (البته نه به اندازه آنچه برنامه‌ریزی شده و نه مطابق برنامه بلندمدت) وجود خواهد داشت. رشد تولید ناخالص داخلی واقعی هرچند در سال ۲۰۱۰-۲۰۱۱ به مقدار ۲/۹ رسیده ولی در سال ۲۰۱۱-۲۰۱۲ به ۲/۱ کاهش یابد و سپس در نیمه دوم دوره پیش‌بینی (همزمان با کم‌رنگ شدن آثار حذف یارانه‌ها) به آرامی بهبود خواهد یافت. عملکرد کند اقتصادی آثار خاص خود را بر بیکاری که طی دوره پیش‌بینی مدام روبه افزایش است، خواهد گذاشت (به‌خصوص برای جمعیت جوان ایران).

با توجه به وابستگی ایران به درآمد نفتی و نیاز روزافزون این کشور به سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش هیدروکربوری به‌منظور افزایش ظرفیت تولید نفت و گاز، تحمیل و یا حتی تهدید به تحریم‌های بیشتر، احتمالاً آثار زیانبار بلندمدتی بر اقتصاد خواهد شد. مناقشه بر سر مسئله هسته‌ای ایران سبب محروم شدن این کشور از سرمایه‌گذاری اروپا می‌شود و انتظار می‌رود که سرمایه‌گذاران آسیایی هم نتوانند این نقصان را پر نمایند. اگرچه احتمال تحریم‌های مستقیم سازمان ملل بر بخش نفت ایران تاکنون اندک بوده است، اما اقدامات تنبیهی آینده علیه این بخش (تحریم‌ها با هدف قرار دادن بخش هیدروکربن توسط آمریکا و اتحادیه اروپا تأیید شده‌اند) می‌تواند چشم‌انداز ضعیف فعلی را بدتر نماید و بنابراین خطر ابتلا به رکود قابل توجه قابل پیش‌بینی است.

تورم

حذف یارانه‌ها منجر به افزایش شدید قیمت سوخت، برق و آرد شده است، با این حال احتمالاً اثرات مربوطه به حداقل برسد، زیرا دسترسی به چنین کالاهایی با یارانه سنگین احتمالاً محدودیت‌هایی نیز داشته است. اما با این حال، انتظار می‌رود که افزایش شدید در قیمت مصرف‌کننده در این سال اتفاق بیفتد و تورم به‌طور متوسط به بیش از ۲۰ درصد (در مقایسه با متوسط ۱۰/۱ درصدی در سال ۲۰۱۰) برسد. با حذف تدریجی یارانه‌ها انتظار می‌رود که تورم به‌طور متوسط به ۱۶ درصد در سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۴ برسد، اما پس از اتمام برنامه حذف یارانه‌ها در سال ۲۰۱۵ تورم کاهش خواهد یافت.

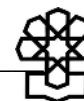
نرخ ارز

انتظار بر این است که بانک مرکزی به نظارت و مدیریت کاهش آهسته ارزش ریال به‌منظور حمایت از صادرات غیرنفتی ادامه دهد. با این وجود، در ماه سپتامبر ارزش ریال در بازار سیاه که به‌طور معمول خط سیر نرخ رسمی را دنبال می‌کند به‌طور قابل ملاحظه‌ای کاهش یافت که نتیجه کمبود ارز در دسترس (شاید به‌علت اثر ضربه‌ای تحریم‌های بخش مالی) بوده است. به هر حال ریال تضعیف شده و بانک مرکزی نخایر کافی برای پوشش هرگونه تقاضای برآورده نشده را دارد. بانک مرکزی نشان داد که برخی از تضعیف‌ها نیز براساس اصول بوده است. در نتیجه به‌نظر می‌رسد نرخ رسمی به‌طور متوسط از ۱۰۲۵۴ ریال در برابر ۱ دلار در سال ۲۰۱۰ به ۱۱۹۹۲ ریال در مقابل یک دلار آمریکا در سال ۲۰۱۵ برسد. همچنین انتظار می‌رود فاصله بین نرخ بازار رسمی و بازار سیاه گسترده‌تر از سال‌های قبل شود.

بخش خارجی

با رکود تولید نفت و کاهش صادرات غیرنفتی به دلیل تحریم‌ها، برآوردها نشان می‌دهد که مازاد تجاری در سال ۲۰۱۰-۲۰۱۱ در حدود ۲۵/۷ میلیارد دلار آمریکا باشد و انتظار می‌رود که با کاهش محسوس و قابل توجه در طول دوره پیش‌بینی به ۹/۷ میلیارد دلار آمریکا در سال ۲۰۱۵-۲۰۱۶ کاهش یابد. با این حال موقعیت خارجی ایران از قیمت‌های بالای نفت در سال‌های اول دوره پیش‌بینی بهره‌مند خواهد شد (هرچه به انتهای دوره نزدیک می‌شویم، قیمت‌ها نیز افول خواهند کرد زیرا عراق و برزیل تولید خود را افزایش می‌دهند).

انتظار می‌رود کسری تجاری غیرکالایی نسبتاً ثابت باقی بماند. رکود جریان واردات به احتمال زیاد رشد حساب خدمات را متوقف کرده و کاهش مشارکت خارجی در اقتصاد ایران حساب درآمد را کاهش می‌دهد. انتظار می‌رود که مازاد حساب جاری از ۲۹/۹ میلیارد دلار آمریکا (۶/۴ درصد از GDP) در ۲۰۱۱-۲۰۱۲ به ۳۷۵ میلیون دلار آمریکا کاهش یابد که عمدتاً نشان‌دهنده وخامت وضع تجاری کشور است.

پیوست - جداول آماری موجود در گزارش پیش‌بینی کشوری

چشم‌انداز جهانی										
۲۰۱۵ C	۲۰۱۴ C	۲۰۱۳ C	۲۰۱۲ C	۲۰۱۱ C	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ a	۲۰۰۸ a	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	مفروضات بین‌المللی (درصد)
۳/۲۰	۳/۲۰	۳/۲۰	۳/۲۰	۳/۲۰	۳/۸۰	-۲/۳۰	۱/۵۰	۳/۹۰	۴/۱۰	رشد تولید ناخالص داخلی جهانی
۱/۹۰	۱/۸۰	۱/۸۰	۱/۷۰	۲/۰۰	۱/۸۰	-۴/۲۰	۰/۴۰	۳/۰۰	۳/۳۰	رشد تولید ناخالص داخلی کشورهای اروپایی
۴/۷۰	۵/۰۰	۴/۸۰	۴/۸۰	۳/۷۰	۴/۲۰	۱/۴۰	۵/۸۰	۵/۶۰	۵/۹۰	رشد تولید ناخالص داخلی کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا
۶/۵۰	۶/۳۰	۶/۲۰	۶/۲۰	۷/۷۰	۱۳/۶۰	-۱۱/۷۰	۲/۷۰	۷/۱۰	۸/۶۰	رشد تجارت جهانی
۲/۸۰	۲/۸۰	۲/۵۰	۲/۱۰	۲/۴۰	۱/۶	-۰/۳۰	۳/۸۰	۲/۹۰	۳/۲۰	شاخص قیمت مصرف‌کننده آمریکا
۲/۲۰	۲/۱۰	۲/۰۰	۲/۱۰	۲/۷۰	۲/۰۰	۰/۸۰	۳/۵۰	۲/۳۰	۲/۲۰	شاخص قیمت مصرف‌کننده اروپا
۲/۳۰	۱/۵۰	۰/۰۰	-۰/۶۰	۵/۵۰	۳/۴۰	-۳/۳۰	۸/۵۰	۸/۷۰	۳/۷۰	قیمت صادرات کارخانه‌ای، دلار آمریکا
۸۳/۰۰	۸۵/۰۰	۹۰/۰۰	۹۴/۵۰	۱۰۸/۵۰	۷۹/۶	۶۱/۹۰	۹۷/۷۰	۷۲/۷۰	۶۵/۴۰	قیمت نفت، برنت: دلار آمریکا در هر بشکه
۳/۵۰	۳/۵۰	۲/۸۰	۱/۹۰	۱/۳۰	۰/۸۰	۱/۲۰	۴/۶۰	۴/۳۰	۳/۱۰	3-€ بین بانکی (%)
۱/۲۸	۱/۲۳	۱/۲۰	۱/۲۰	۱/۳۷	۱/۳۳	۱/۳۹	۱/۴۷	۱/۳۷	۱/۲۰	US\$:€ (av)
۱۰۶/۵۰	۱۰۰/۸۰	۹۷/۴۰	۱۰۲/۳۰	۱۱۲/۵۰	۱۱۶/۵	۱۳۰/۵۰	۱۵۱/۹۰	۱۶۱/۲۰	۱۴۵/۹۰	¥:€ (av)

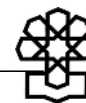
توضیحات:

a: واقعی.

b: برآوردهای واحد اطلاعات اکونومیست.

c: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

تولید ناخالص داخلی، به قیمت‌های جاری										
سال										عنوان
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	تولید ناخالص داخلی برحسب هزینه‌ها (تریلیون ریال، به قیمت‌های جاری)
۹۲۵۵/۷۰	۷۸۷۴/۱۰	۶۸۳۱/۱۰	۵۸۰۸/۹۰	۴۹۴۵/۳۰	۴۲۴۰/۷۰	۳۶۲۲/۴۰	۳۲۵۱/۲۰	۲۶۵۴/۹۰	۲۰۴۴/۰۰	تولید ناخالص داخلی
۴۶۱۸/۸۰	۳۸۵۰/۵۰	۳۲۶۶/۳۰	۲۸۰۳/۲۰	۲۴۱۲/۹۰	۲۰۹۵/۵۰	۱۷۷۶/۰۰	۱۴۹۷/۹۰	۱۱۹۵/۳۰	۹۲۴/۶۰	مصرف خصوصی
۱۱۶۴/۶۰	۹۷۳/۸۰	۸۲۰/۴۰	۶۹۷/۲۰	۵۹۳/۱۰	۵۰۱/۱۰	۴۲۶/۳۰	۳۵۹/۹۰	۲۹۶/۸۰	۲۸۹/۷۰	مصرف دولتی
۲۸۶۶/۰۰	۲۳۵۹/۴۰	۱۹۶۱/۰۰	۱۶۴۷/۲۰	۱۳۸۷/۷۰	۱۱۷۰/۲۰	۹۸۷/۹۰	۸۳۵/۷۰	۶۸۳/۹۰	۵۳۸/۷۰	سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص
۱۳۲۳/۹۰	۱۳۷۹/۰۰	۱۴۵۱/۶۰	۱۳۰۷/۸۰	۱۱۷۸/۲۰	۱۰۸۰/۹۰	۱۰۱۹/۷۰	۱۱۳۳/۰۰	۹۴۴/۲ b	۷۳۸/۴ b	صادرات کالاها و خدمات
۷۹۵/۲۰	۷۶۶/۱۰	۷۴۵/۲۰	۷۲۳/۵۰	۷۰۲/۴۰	۶۸۲/۰۰	۶۶۲/۱۰	۶۴۹/۱۰	۶۰۶/۷ b	۵۲۹/۸ b	واردات کالاها و خدمات
۷۷/۵۰	۷۷/۵۰	۷۷/۰۰	۷۷/۰۰	۷۵/۹۰	۷۵/۰۰	۷۴/۶۰	۷۳/۸۰	۷۳/۱ b	۷۲/۵ b	موجودی انبار
۸۷۲۷/۰۰	۷۲۶۱/۲۰	۶۱۲۴/۷۰	۵۲۲۴/۶۰	۴۴۶۹/۵۰	۳۸۴۱/۸۰	۳۲۶۴/۹۰	۲۷۶۷/۳۰	۲۰۲۴۹/۰ b	۱۸۲۵/۵ b	تقاضای داخلی
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	تولید ناخالص داخلی برحسب هزینه‌ها (میلیارد دلار، به قیمت‌های جاری)
۷۷۱/۸۰	۶۷۹/۶۰	۶۰۷/۹۰	۵۳۴/۰۰	۴۶۸/۲۰	۴۱۳/۶۰	۳۶۷/۲۰	۳۴۴/۸۰	۲۸۶/۱۰	۲۲۲/۹۰	تولید ناخالص داخلی
۳۸۵/۲۰	۳۳۲/۳۰	۲۹۰/۷۰	۲۵۷/۷۰	۲۲۸/۵۰	۲۰۴/۴۰	۱۸۰/۰۰	۱۵۸/۹۰	۱۲۸/۸۰	۱۰۰/۸۰	مصرف خصوصی
۹۷/۱۰	۸۴/۰۰	۷۳/۰۰	۶۴/۱۰	۵۶/۲۰	۴۸/۹۰	۴۳/۲۰	۳۸/۲۰	۳۲/۰۰	۳۱/۶۰	مصرف دولتی
۲۳۹/۰۰	۲۰۳/۶۰	۱۷۴/۵۰	۱۵۱/۴۰	۱۳۱/۴۰	۱۱۴/۱۰	۱۰۰/۲۰	۸۸/۶۰	۷۳/۷۰	۵۸/۷۰	سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص
۱۱۰/۴۰	۱۱۹/۰۰	۱۲۹/۲۰	۱۲۰/۲۰	۱۱۱/۵۰	۱۰۵/۴۰	۱۰۳/۴۰	۱۲۰/۲۰	۱۰۱/۷ b	۸۰/۵ b	صادرات کالاها و خدمات
۶۶/۳۰	۶۶/۱۰	۶۶/۳۰	۶۶/۵۰	۶۶/۵۰	۶۶/۵۰	۶۷/۱۰	۶۸/۸۰	۶۵/۴ b	۵۷/۸ b	واردات کالاها و خدمات
۶/۵۰	۶/۷۰	۶/۹۰	۷/۱۰	۷/۲۰	۷/۳۰	۷/۶۰	۷/۸۰	۷/۹ b	۷/۹ b	موجودی انبار
۷۲۷/۸۰	۶۲۶/۷۰	۵۴۵/۰۰	۴۸۰/۳۰	۴۲۳/۲۰	۳۷۴/۷۰	۳۳۱/۰۰	۲۹۳/۵۰	۲۴۲/۳ b	۱۹۹/۱ b	تقاضای داخلی
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	ساختار اقتصادی (براساس سهم درصدی از تولید ناخالص داخلی، به قیمت‌های جاری)
۴۹/۹۰	۴۸/۹۰	۴۷/۸۰	۴۸/۳۰	۴۸/۸۰	۴۹/۴۰	۴۹/۰۰	۴۶/۱۰	۴۵/۰۰	۴۵/۲۰	مصرف خصوصی
۱۲/۶۰	۱۲/۴۰	۱۲/۰۰	۱۲/۰۰	۱۲/۰۰	۱۱/۸۰	۱۱/۸۰	۱۱/۱۰	۱۱/۲۰	۱۴/۲۰	مصرف دولتی
۳۱/۰۰	۳۰/۰۰	۲۸/۷۰	۲۸/۴۰	۲۸/۱۰	۲۷/۶۰	۲۷/۳۰	۲۵/۷۰	۲۵/۸۰	۲۶/۴۰	سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص

تولید ناخالص داخلی، به قیمت‌های جاری										
سال										عنوان
۱۴/۳۰	۱۷/۵۰	۲۱/۲۰	۲۲/۵۰	۲۳/۸۰	۲۵/۵۰	۲۸/۱۰	۳۴/۸۰	۳۵/۶ b	۳۶/۱ b	صادرات کالاها و خدمات
۸/۶۰	۹/۷۰	۱۰/۹۰	۱۲/۵۰	۱۴/۲۰	۱۶/۱۰	۱۸/۳۰	۲۰/۰۰	۲۲/۹ b	۲۵/۹ b	واردات کالاها و خدمات
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	خلاصه موارد
۳۳۹۰/۰۰	۳۴۵۰/۰۰	۳/۵۱	۳/۵۸	۳۶۵۰/۰۰	۳,۶۹۰ a	۳,۷۳۳ a	۳,۸۲۹ a	۳۹۵۶/۰۰	۳/۸۸	تولید نفت ۱۰۰۰ (b/d)
۵۴/۰۰	۵۸/۶۰	۶۳/۷۰	۶۸/۶۰	۸۰/۰۰	۶۵/۶۰	۶۶/۲۰	۸۱/۹۰	۸۱/۸۰	۶۲/۰۰	درآمد نفتی (میلیارد دلار آمریکا)
۸۰/۵۰	۸۴/۵۰	۸۸/۷۰	۹۳/۴۰	۱۰۵/۰۰	۸۶/۸۰	۶۶/۳۰	۸۸/۷۰	۷۸/۹۰	۶۷/۲۰	قیمت نفت ایران (دلار آمریکا در هر بشکه)

توضیحات:

a: واقعی.

b: برآوردهای واحد اطلاعات اکونومیست.

c: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

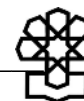
تولید ناخالص داخلی، به قیمت‌های ثابت										
سال										عنوان
۲۰۱۵ C	۲۰۱۴ C	۲۰۱۳ C	۲۰۱۲ C	۲۰۱۱ C	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	تولید ناخالص داخلی واقعی برحسب هزینه‌ها (تریلیون ریال، به قیمت‌های ثابت ۱۹۹۰)
۶۰۰/۴	۵۸۴/۳	۵۷۰	۵۵۵/۹	۵۴۴	۵۳۳/۱	۵۱۸/۱	۵۱۴/۶	۴۸۳	۴۴۸	تولید ناخالص داخلی
۳۳۷/۶	۳۲۸/۷	۳۲۲/۹	۳۱۸/۱	۳۱۴/۳	۳۱۳/۴	۳۰۵/۵	۲۹۶/۳	۲۷۳/۱	۲۵۰/۳	مصرف خصوصی
۶۴/۱	۶۲/۶	۶۱	۵۹/۵	۵۸/۱	۵۶/۴	۵۵/۲	۵۳/۶	۵۱	۵۳/۳	مصرف دولتی
۲۲۲/۷	۲۱۴/۲	۲۰۶/۱	۱۹۸/۸	۱۹۲/۲	۱۸۶/۱	۱۸۰/۷	۱۷۵/۸	۱۶۶/۱	۱۵۶/۷	سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص
۸۱/۸	۸۳	۸۴/۳	۸۵/۵	۸۶/۳	۸۶/۴	۸۶/۳	۸۹/۹	۸۶/۴ b	۸۱/۵ b	صادرات کالاها و خدمات
۱۴۷/۴	۱۴۳/۳	۱۴۱	۱۳۹/۵	۱۳۸/۴	۱۳۸/۵	۱۳۳/۲	۱۲۶/۲	۱۱۵/۸ b	۱۰۶/۹ b	واردات کالاها و خدمات
۴۱/۷	۳۹/۱	۳۶/۷	۳۳/۴	۳۱/۴	۲۹/۳	۲۳/۷	۲۵/۴	۲۲/۲ b	۱۳/۰ b	موجودی انبار
۶۶۶/۱	۶۴۴/۶	۶۲۶/۷	۶۰۹/۹	۵۹۶/۱	۵۸۵/۲	۵۶۵	۵۵۱	۵۱۲/۴	۴۷۳/۴ b	تقاضای داخلی
۲۰۱۵ C	۲۰۱۴ C	۲۰۱۳ C	۲۰۱۲ C	۲۰۱۱ C	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	درصد تغییرات در هزینه‌های واقعی از تولید ناخالص داخلی
۲/۸۰	۲/۵۰	۲/۵۰	۲/۲۰	۲/۱۰	۲/۹۰	۰/۷۰	۶/۵۰	۷/۸۰	۵/۸۰	تولید ناخالص داخلی
۲/۷۰	۱/۸۰	۱/۵۰	۱/۲۰	۰/۳۰	۲/۶۰	۳/۱۰	۸/۵۰	۹/۱۰	۶/۲۰	مصرف خصوصی
۲/۴۰	۲/۵۰	۲/۵۰	۲/۴۰	۳/۱۰	۲/۲۰	۳/۰۰	۵/۰۰	-۴/۳۰	۷/۴۰	مصرف دولتی
۴/۰۰	۳/۹۰	۳/۷۰	۳/۴۰	۳/۳۰	۳/۰۰	۲/۸۰	۵/۸۰	۶/۰۰	۳/۳۰	سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص
-۱/۵۰	-۱/۵۰	-۱/۴۰	-۰/۹۰	-۰/۲۰	۰/۲۰	-۴/۰۰	۴/۰۰	۶/۰ b	۲/۰ b	صادرات کالاها و خدمات
۲/۹۰	۱/۶۰	۱/۱۰	۰/۸۰	-۰/۱۰	۴/۰۰	۵/۵۰	۹/۰۰	۸/۳ b	۴/۰ b	واردات کالاها و خدمات
۳/۳۰	۲/۸۰	۲/۸۰	۲/۳۰	۱/۹۰	۳/۶۰	۲/۵۰	۷/۵۰	۸/۲ b	۶/۱ b	تقاضای داخلی
۲۰۱۵ C	۲۰۱۴ C	۲۰۱۳ C	۲۰۱۲ C	۲۰۱۱ C	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	سهم واقعی در رشد تولید ناخالص داخلی (درصد)
۱/۵۰	۱/۰۰	۰/۹۰	۰/۷۰	۰/۲۰	۱/۵۰	۱/۸۰	۴/۸۰	۵/۱۰	۳/۴۰	مصرف خصوصی
۰/۳۰	۰/۳۰	۰/۳۰	۰/۳۰	۰/۳۰	۰/۲۰	۰/۳۰	۰/۵۰	-۰/۵۰	۰/۹۰	مصرف دولتی
۱/۵۰	۱/۴۰	۱/۳۰	۱/۲۰	۱/۲۰	۱/۰۰	۱/۰۰	۲/۰۰	۲/۱۰	۱/۲۰	ناخالص سرمایه‌گذاری ثابت
-۰/۹۰	-۰/۶۰	-۰/۵۰	-۰/۳۰	۰/۰۰	-۱/۰۰	-۲/۰۰	-۱/۴	-۰/۹ b	-۰/۶ b	تعادل خارجی

توضیحات:

a: واقعی.

b: برآوردهای واحد اطلاعات اکونومیست.

C: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

تولید ناخالص داخلی به تفکیک بخش‌های اقتصادی										
سال										عنوان
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	تولید ناخالص داخلی به تفکیک بخش‌های اقتصادی (تریلیون ریال، به قیمت‌های ثابت ۱۹۹۰)
۵۹۳/۸۰	۵۷۷/۹۰	۵۶۳/۷۰	۵۴۹/۷۰	۵۳۸/۰۰	۵۲۷/۲۰	۵۱۲/۴۰	۵۰۸/۹۰	۴۷۷/۷۰	۴۴۶/۹۰	تولید ناخالص داخلی برحسب هزینه عوامل تولید
۸۹/۲۰	۸۵/۷۰	۸۲/۲۰	۷۸/۸۰	۷۵/۵۰	۷۲/۶۰	۷۰/۱۰	۶۸/۲۰	۶۶/۲۰	۶۲/۴۰	کشاورزی
۱۶۶/۰۰	۱۶۸/۸۰	۱۷۲/۳۰	۱۷۴/۹۰	۱۷۶/۷۰	۱۷۸/۱۰	۱۷۹/۰۰	۱۸۰/۸۰	۱۷۳/۰۰	۱۶۰/۴۰	صنعت
۳۳۸/۷۰	۳۲۳/۳۰	۳۰۹/۲۰	۲۹۶/۰۰	۲۸۵/۹۰	۲۷۶/۵۰	۲۶۳/۳۰	۲۵۹/۹۰	۲۴۵/۸۰	۲۳۰/۱۰	خدمات
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	درصد تغییر واقعی به تفکیک بخش‌های اقتصادی
۴/۰۰	۴/۳۰	۴/۳۰	۴/۴۰	۴/۰۰	۳/۵۰	۲/۸۰	۳/۰۰	۶/۲۰	۴/۷۰	کشاورزی
-۱/۷۰	-۲/۰۰	-۱/۵۰	-۱/۰۰	-۰/۸۰	-۰/۵۰	-۱/۰۰	۴/۵۰	۷/۹۰	۶/۹۰	صنعت
۴/۸۰	۴/۶۰	۴/۵۰	۳/۵۰	۳/۴۰	۵/۰۰	۱/۳۰	۵/۸۰	۶/۸۰	۶/۵۰	خدمات
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	درصد تغییر در هزینه عوامل تولید به تفکیک بخش‌های اقتصادی
۱۳/۲۰	۱۲/۷۰	۱۲/۰۰	۱۱/۷۰	۱۱/۳۰	۱۱/۰۰	۱۰/۷۰	۱۰/۰۰	۱۰/۲۰	۱۰/۴۰	کشاورزی
۳۸/۰۰	۳۸/۶۰	۳۸/۹۰	۴۰/۱۰	۴۱/۱۰	۴۱/۷۰	۴۲/۳۰	۴۱/۰۰	۴۱/۳۰	۴۰/۸۰	صنعت
۴۸/۸۰	۴۸/۷۰	۴۹/۱۰	۴۸/۲۰	۴۷/۶۰	۴۷/۳۰	۴۷/۰۰	۴۹/۰۰	۴۸/۵۰	۴۸/۸۰	خدمات

توضیحات:

a: واقعی.

b: برآوردهای واحد اطلاعات اکونومیست.

c: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

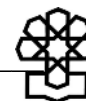
رشد و بهره‌وری										
۲۰۱۵ b	۲۰۱۴ b	۲۰۱۳ b	۲۰۱۲ b	۲۰۱۱ b	۲۰۱۰ a	۲۰۰۹ a	۲۰۰۸ a	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	عنوان
۴/۳	۴/۳	۴/۴	۴/۴	۴/۶	۴/۷	۴/۹	۵/۲	۵/۲	۵	رشد موجودی سرمایه
۲/۴	۲/۹	۲/۵	۲/۹	۲/۷	۳/۱	۱	۶/۷	۸	۵/۸	رشد تولید ناخالص داخلی بالقوه
۲/۸	۲/۵	۲/۵	۲/۲	۲/۱	۲/۹	۰/۷	۶/۵	۷/۸ c	۵/۸ c	رشد تولید ناخالص داخلی واقعی
۱/۵	۱/۴	۱/۴	۱/۱	۰/۹	۱/۷	-۰/۵	۵/۳	۶/۵ c	۴/۷ c	رشد تولید ناخالص داخلی واقعی سرانه

توضیحات:

a: تخمین واحد اطلاعات اکونومیست.

b: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

c: واقعی.

ساختار اقتصادی، درآمد و اندازه بازار										
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	جمعیت، درآمد و اندازه بازار
۷۹/۴	۷۸/۴	۷۷/۶	۷۶/۷	۷۵/۹	۷۵/۱	۷۴/۲	۷۳/۳	۷۲/۴	۷۱/۶	جمعیت، میلیون
۷۷۱/۸	۶۷۹/۶	۶۰۷/۹	۵۳۴	۴۶۸/۲	۴۱۳/۶	۳۶۷/۲	۳۴۴/۸	۲۸۶/۱	۲۲۲/۹	تولید ناخالص داخلی، میلیارد دلار آمریکا به نرخ ارز بازار
۹,۷۲۰	۸,۶۶۰	۷/۸۳	۶/۹۶	۶,۱۷۰	۵,۵۱۰	۴,۹۵۰	۴,۷۰۰	۳,۹۵۰	۳/۱۱	تولید ناخالص داخلی سرانه، دلار آمریکا به نرخ ارز بازار
۳۸۵/۲	۳۳۲/۳	۲۹۰/۷	۲۵۷/۷	۲۲۸/۵	۲۰۴/۴	۱۸۰	۱۵۸/۹	۱۲۸/۸	۱۰۰/۸	مصرف خصوصی، میلیارد دلار آمریکا
۴,۸۵۰	۴,۲۴۰	۳/۷۵	۳/۳۶	۳,۰۱۰	۲,۷۲۰	۲,۴۳۰	۲,۱۷۰	۱,۷۸۰	۱/۴۱	مصرف خصوصی سرانه، دلار آمریکا
۱۱۳۳/۲	۱۰۷۲/۷	۱۰۱۶/۴	۹۶۴/۳	۹۱۷/۹	۸۸۴/۵	۸۵۱/۵	۸۳۸/۱	۷۶۹/۸	۶۹۳/۶	تولید ناخالص داخلی، دلار آمریکا براساس شاخص قدرت خرید
۱۴,۲۸۰	۱۳,۶۸۰	۱۳,۱۰۰	۱۲,۵۷۰	۱۲,۰۹۰	۱۱,۷۸۰	۱۱,۴۸۰	۱۱,۴۳۰	۱۰,۶۳۰	۲۵,۴۴۷	تولید ناخالص داخلی سرانه، دلار آمریکا براساس شاخص قدرت خرید
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	خلاصه موارد
۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۱	۱/۱	۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۱۱	۱/۱۰	۱/۱	۱/۱	سهم از جمعیت جهانی، درصد
۰/۸۸	۰/۸۴	۰/۸	۰/۷	۰/۷	۰/۶۷	۰/۶۵	۰/۵۸	۰/۵۳	۰/۴	سهم از تولید ناخالص داخلی جهانی، درصد بر مبنای نرخ ارز بازار
۱/۰۸	۱/۱	۱/۱	۱/۱	۱/۱۶	۱/۱۸	۱/۲	۱/۱۹	۱/۱۵	۱/۱	سهم از تولید ناخالص داخلی جهانی، درصد بر مبنای قدرت خرید
۰/۳۲	۰/۳۷	۰/۴	۰/۴	۰/۵۷	۰/۵۷	۰/۶۹	۰/۶۴ a	۰/۷۱	۰/۶	سهم از صادرات کالا در جهان، درصد

توضیحات:

a: واقعی.

b: برآوردهای واحد اطلاعات اکونومیست.

c: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

شاخص‌های مالی										
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	شاخص‌های مالی، (درصد از تولید ناخالص داخلی)
۱۷/۹۰	۱۹/۵۰	۲۰/۶۰	۲۱/۷۰	۲۲/۰۰	۲۱/۸۰	۲۱/۹۰	۲۴/۸۰	۲۱/۴۰	۲۷/۵۰	مخارج دولتی
۱۷/۷۰	۱۹/۸۰	۲۱/۶۰	۲۴/۲۰	۲۸/۵۰	۲۶/۹۰	۲۹/۸۰	۳۵/۴۰	۳۹/۷۰	۳۹/۱۰	درآمد دولت (d)
-۱/۸۰	-۱/۷۰	-۱/۲۰	-۰/۴۰	۲/۵۰	۰/۱۰	-۴/۶۰	-۶/۵۰	-۳/۶۰	-۷/۲۰	تعادل خالص بودجه رسمی e
-۰/۱۰	۰/۳۰	۱/۰۰	۲/۴۰	۶/۵۰	۵/۱۰	۷/۹۰	۱۰/۶۰	۱۸/۳۰	۱۱/۷۰	تعادل ناخالص بودجه غیررسمی e
۱۱/۲۰	۱۱/۰۰	۱۰/۸۰	۱۱/۲۰	۱۲/۶۰	۱۶/۶۰	۱۸/۷۰	۱۸/۳۰	۲۱/۰ b	۲۴/۳۰	بدهی دولت

توضیحات:

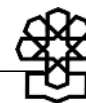
a: واقعی.

b: برآوردهای واحد اطلاعات اکونومیست.

C: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

d: پرداخت به صندوق توسعه ملی.

e: پرداخت به صندوق توسعه ملی به‌عنوان درآمد.

شاخص‌های پولی										
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	عنوان
۱۱,۹۹۲	۱۱,۵۸۶	۱۱,۲۳۸	۱۰,۸۷۹	۱۰,۵۶۲	۱۰,۲۵۴ a	۹,۸۶۴ a	۹,۴۲۹ a	۹,۲۸۱	۹,۱۷۱	نرخ ارز رسمی، متوسط ریال: دلار آمریکا
۸,۱۶۸	۷,۳۴۱	۶,۷۲۱	۶,۰۲۴	۵,۳۸۸	۴,۷۹۴	۴,۲۵۴	۳,۸۷۹	۳,۴۴۹	۲,۹۴۷	برابری قدرت خرید، متوسط ریال: دلار آمریکا
۱۲۰/۶۰	۱۱۴/۱۰	۱۰۳/۷۰	۹۱/۹۰	۸۱/۱۰	۷۳/۷۰	۷۲/۵ a	۶۶/۰ a	۵۷/۷۰	۵۳/۳۰	متوسط نرخ مؤثر ارز واقعی مبتنی بر شاخص قیمت مصرف‌کننده
۱۳/۰۰	۱۳/۰۰	۱۳/۰۰	۱۲/۵۰	۱۲/۵۰	۱۲/۵۰	۱۲/۰۰	۱۲/۰۰	۱۲/۵۰	۱۴/۰۰	نرخ وام‌دهی بانک‌های تجاری، متوسط - درصد
۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	۱۷/۰۰	نرخ سپرده پنج‌ساله، متوسط - درصد

توضیحات:

a: واقعی.

b: برآوردهای واحد اطلاعات اکونومیست.

c: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

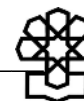
اشتغال، دستمزدها و قیمت‌ها										
عنوان	۲۰۰۶ a	۲۰۰۷ a	۲۰۰۸ a	۲۰۰۹ a	۲۰۱۰ a	۲۰۱۱ b	۲۰۱۲ b	۲۰۱۳ b	۲۰۱۴ b	۲۰۱۵ b
متوسط بازار کار										
نیروی کار، میلیون	۲۳/۰۰	۲۳/۷۰	۲۴/۳۰	۲۵/۰۰	۲۵/۷۰	۲۶/۴۰	۲۷/۰۰	۲۷/۷۰	۲۸/۴۰	۲۹/۱۰
درصد تغییرات نیروی کار	۳/۰۰	۲/۹۰	۲/۹۰	۲/۸۰	۲/۷۰	۲/۶۰	۲/۶۰	۲/۵۰	۲/۴۰	۲/۴۰
نرخ بیکاری	۱۲/۱ c	۱۲/۳۰	۱۲/۵۰	۱۲/۹۰	۱۳/۲۰	۱۴/۱۰	۱۵/۰۰	۱۵/۰۰	۱۵/۵۰	۱۵/۱۰
نرخ تورم										
متوسط قیمت‌های مصرف‌کننده	۱۱/۶ c	۱۷/۱ c	۲۵/۵ c	۱۳/۵ c	۱۰/۱۰	۲۰/۵۰	۱۶/۵۰	۱۶/۰۰	۱۵/۶۰	۱۳/۰۰
متوسط تولید ناخالص داخلی تعدیل شده	۱۳/۸۰	۲۰/۵۰	۱۴/۹۰	۱۰/۷۰	۱۳/۸۰	۱۴/۳۰	۱۵/۰۰	۱۴/۷۰	۱۲/۴۰	۱۴/۴۰

توضیحات:

a: تخمین واحد اطلاعات اکونومیست.

b: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

c: واقعی.

حساب جاری و رابطه مبادله										
سال										عنوان
۲۰۱۵ b	۲۰۱۴ b	۲۰۱۳ b	۲۰۱۲ b	۲۰۱۱ b	۲۰۱۰ a	۲۰۰۹ a	۲۰۰۸ a	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	حساب جاری (میلیارد دلار آمریکا)
۰/۴۰	۶/۰۰	۱۱/۶۰	۱۸/۱۰	۲۹/۹۰	۱۵/۷۰	۱۷/۸۰	۲۱/۹ c	۳۲/۶ c	۲۰/۶ c	تراز حساب جاری
۰/۰۰	۰/۹۰	۱/۹۰	۳/۴۰	۶/۴۰	۳/۸۰	۴/۹۰	۶/۴۰	۱۱/۴ c	۹/۲ c	تراز حساب جاری درصد از تولید ناخالص داخلی
۷۳/۹۰	۷۷/۹۰	۸۲/۳۰	۸۷/۲۰	۹۸/۸۰	۸۴/۶۰	۸۴/۷۰	۱۰۱/۳ c	۹۷/۷ c	۷۶/۲ c	کالاها، صادرات فوب
-۶۴/۲۰	-۶۱/۹۰	-۶۰/۱۰	-۵۹/۲۰	-۵۹/۳۰	-۵۹/۰۰	-۵۹/۰۰	-۷۰/۲ c	-۵۸/۲ c	-۵۰/۰ c	کالاها، واردات فوب
۹/۷۰	۱۵/۹۰	۲۲/۲۰	۲۸/۰۰	۳۹/۵۰	۲۵/۷۰	۲۵/۸۰	۳۱/۱ c	۳۹/۴ c	۲۶/۲ c	تراز تجاری
۱/۱۰	۱/۰۰	۱/۰۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۱/۰۰	۱/۳۰	۱/۵۰	۱/۷۰	خدمات، اعتبار
-۱۳/۳۰	-۱۲/۸۰	-۱۲/۴۰	-۱۲/۲۰	-۱۲/۲۰	-۱۲/۲۰	-۱۱/۹۰	-۱۵/۱۰	-۱۲/۷۰	-۱۰/۹۰	خدمات، بدهی
-۱۲/۲۰	-۱۱/۸۰	-۱۱/۴۰	-۱۱/۳۰	-۱۱/۳۰	-۱۱/۳۰	-۱۰/۹۰	-۱۳/۸۰	-۱۱/۳۰	-۹/۲۰	تراز خدمات
۲/۹۰	۱/۹۰	۰/۹۰	۱/۵۰	۱/۸۰	۱/۳۰	۲/۸۰	۴/۷۰	۵/۰۰	۴/۳۰	درآمد، اعتبار
-۱/۰۰	-۱/۰۰	-۰/۹۰	-۰/۹۰	-۰/۹۰	-۰/۹۰	-۰/۷۰	-۰/۹۰	-۱/۲۰	-۱/۲۰	درآمد، بدهی
۱/۹۰	۰/۹۰	۰/۰۰	۰/۶۰	۰/۹۰	۰/۵۰	۲/۱۰	۳/۸۰	۳/۸۰	۳/۱۰	تعادل درآمد
۲/۱۰	۲/۰۰	۱/۹۰	۱/۸۰	۱/۸۰	۱/۸۰	۱/۷۰	۱/۶۰	۱/۵۰	۱/۵۰	نقل و انتقالات جاری، اعتبار
-۱/۱۰	-۱/۰۰	-۱/۰۰	-۰/۹۰	-۱/۰۰	-۰/۹۰	-۰/۸۰	-۰/۸۰	-۰/۹۰	-۰/۹۰	نقل و انتقالات جاری، بدهی
۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۸۰	۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۸ c	۰/۶ c	۰/۵ c	تعادل نقل و انتقالات جاری
۲۰۱۵ b	۲۰۱۴ b	۲۰۱۳ b	۲۰۱۲ b	۲۰۱۱ b	۲۰۱۰ a	۲۰۰۹ a	۲۰۰۸ a	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	رابطه مبادله
۱۱۱/۹۰	۱۱۶/۱۰	۱۲۱/۰۰	۱۲۶/۳۰	۱۴۱/۸۰	۱۲۱/۳۰	۱۲۱/۶۰	۱۳۹/۶۰	۱۴۰/۰۰	۱۱۵/۸۰	شاخص قیمت صادراتی، مبتنی بر دلار آمریکا، سال پایه ۲۰۰۵
-۳/۶۰	-۴/۰۰	-۴/۲۰	-۱۰/۹۰	۱۶/۹۰	-۰/۳۰	-۱۲/۹۰	-۰/۳۰	۲۰/۹۰	۱۵/۸۰	درصد تغییرات قیمت‌های صادراتی
۱۰۳/۲۰	۱۰۲/۴۰	۱۰۱/۱۰	۱۰۰/۶۰	۱۰۱/۵۰	۱۰۰/۹۰	۱۰۴/۹۰	۱۳۱/۸۰	۱۱۹/۲۰	۱۱۰/۸۰	شاخص قیمت وارداتی، مبتنی بر دلار آمریکا، سال پایه ۲۰۰۵
۰/۸۰	۱/۴۰	۰/۵۰	-۰/۹۰	۰/۶۰	-۳/۸۰	-۲۰/۴۰	۱۰/۶۰	۷/۶۰	۱۰/۸۰	درصد تغییرات قیمت‌های واردات
۱۰۸/۴۰	۱۱۳/۴۰	۱۱۹/۷۰	۱۲۵/۶۰	۱۳۹/۷۰	۱۲۰/۲۰	۱۱۵/۹۰	۱۰۵/۹۰	۱۱۷/۵۰	۱۰۴/۵۰	رابطه مبادله، ۲۰۰۵=۱۰۰

توضیحات:

- a: تخمین واحد اطلاعات اکونومیست.
- b: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.
- c: واقعی.

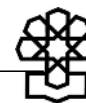
سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی										
سال										عنوان
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ a	۲۰۰۸ a	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (میلیارد دلار آمریکا)
۱/۸۰	۱/۶۵	۱/۵۰	۱/۶۰	۱/۲۰	۱/۶۹	۳/۰۲	۱/۶۲	۱/۶۷	۱/۶۰	سرمایه‌گذاری مستقیم وارده
۰/۲۳	۰/۲۴	۰/۲۰	۰/۳۰	۰/۲۶	۰/۴۱	۰/۸۲	۰/۴۷	۰/۵۸	۰/۷۰	سرمایه‌گذاری مستقیم وارده، درصد از تولید ناخالص داخلی
۰/۷۵	۰/۸۱	۰/۸۰	۱/۰۰	۰/۹۱	۱/۴۸	۳/۰۱	۱/۸۲	۲/۲۷	۲/۷۰	سرمایه‌گذاری مستقیم وارده، درصد از سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص
-۰/۳۴	-۰/۳۲	-۰/۳۰	-۰/۳۰	-۰/۳۵	-۰/۲۵	-۰/۳۶	-۰/۳۸	-۰/۳۰	-۰/۳۰	سرمایه‌گذاری مستقیم خروجی
۱/۴۶	۱/۳۳	۱/۲۰	۱/۲۰	۰/۸۵	۱/۴۴	۲/۶۶	۱/۲۴	۱/۳۷	۱/۲۰	خالص سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی
خلاصه موارد										
۰/۱۱	۰/۱۱	۰/۱۰	۰/۱۰	۰/۱۱	۰/۱۹	۰/۳۷	۰/۱۱	۰/۰۹	۰/۱۰	سهم از جریان‌های ورودی سرمایه‌گذاری مستقیم جهانی
۰/۱۱	۰/۱۰	۰/۱۰	۰/۱۰	۰/۱۰	۰/۱۰	۰/۱۰ b	۰/۰۸ b	۰/۰۷ b	۰/۰۸ b	سهم از موجودی سرمایه‌گذاری مستقیم جهانی

توضیحات:

a: واقعی.

b: برآوردهای واحد اطلاعات اکونومیست.

c: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

بدهی خارجی										
سال										عنوان
۲۰۱۵ c	۲۰۱۴ c	۲۰۱۳ c	۲۰۱۲ c	۲۰۱۱ c	۲۰۱۰ b	۲۰۰۹ b	۲۰۰۸ b	۲۰۰۷ a	۲۰۰۶ a	بدهی خارجی
۱۴/۵۰	۱۳/۹۰	۱۳/۸۰	۱۴/۱۰	۱۴/۷۰	۱۴/۳۰	۱۳/۴ a	۱۴/۰ a	۲۱/۱۰	۱۹/۴۰	مجموع بدهی خارجی، میلیارد دلار آمریکا
۱/۹۰	۲/۱۰	۲/۳۰	۲/۶۰	۳/۱۰	۳/۵۰	۳/۷۰	۴/۱۰	۷/۴۰	۸/۷۰	مجموع بدهی خارجی، درصد از تولید ناخالص داخلی
۱۸/۶۰	۱۷/۲۰	۱۶/۴۰	۱۵/۷۰	۱۴/۵۰	۱۶/۵۰	۱۵/۲۰	۱۳/۰۰	۲۰/۲ b	۲۳/۶ b	نسبت بدهی به صادرات، درصد
۲/۷۰	۲/۶۰	۲/۷۰	۲/۷۰	۲/۳۰	۲/۳۰	۲/۹ c	۲/۶ a	۲/۸۰	۳/۳۰	نسبت بدهی-خدمات، پرداختی (درصد)
۷۵,۹۰۹/۰۰	۷۶,۹۰۹/۰۰	۷۷,۱۰۹/۰۰	۷۸,۱۰۹/۰۰	۷۹,۶۰۹/۰۰	۷۴,۸۰۹/۰۰	۸۱,۰۵۹/۰۰	۹۶,۳۰۹/۰۰	۸۱,۸۰۹ b	۵۸,۲۰۹ b	ذخایر، میلیون دلار آمریکا

توضیحات:

a: واقعی.

b: برآوردهای واحد اطلاعات اکونومیست.

c: پیش‌بینی واحد اطلاعات اکونومیست.

منابع و مأخذ

1. <http://www.eiu.com/public>
2. Business environment rankings methodology, Economist Intelligence Unit
3. Country Forecast, Iran , May 2011, Economist Intelligence Unit
4. Country Report June 2011, Economist Intelligence Unit

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۲۹۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: ارزیابی محیط کسب‌وکار به روش واحد اطلاعات اکونومیست (EIU)
به‌همراه چشم‌انداز محیط کسب‌وکار ایران از نگاه این مؤسسه

نام دفتر: گروه مطالعات محیط کسب‌وکار

تهیه و تدوین‌کنندگان: ابوذر سالاری، حجت دهقان بنادکوی

ناظر علمی: سیدامیر سیاح

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۲/۱۵